

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale i grupe

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 203 (9508)

TRST, četrtek, 2. septembra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

NAPOVEDI O VLADNIH PROTIKONJUNKTURNIH UKREPIH

PODRAŽITEV ELEKTRIČNEGA TOKA TELEFONA IN JAVNIH PREVOZOV

Cena dnevnikov se bo povišala na 200 lir, naročnina barvne televizije pa naj bi znašala 40.000 lir letno - Predlogi za ozdravitev gospodarstva

RIM, 1. — Včeraj je finančni minister Pandolfi zagotovil, da vlada s svojimi protikonjunkturnimi ukrepi ne bo pritisnila na davčni vijak. Po drugi strani pa se je zvedelo, da se bodo vladni ukrepi, o katerih bodo razpravljali na prihodnji seji vlade 7. t.m., nanašali na prilagoje tarif javnih storitev dejanskim stroškom. To pomeni, da se je vlada odločila ne samo za povišanje cene bencina, ampak tudi za povišanje cene električnega toka, telefonskih tarif, mestnih in železniških prevozov. To pomeni tudi, da bodo s temi ukrepi nujno najbolj prizadete družine z nižjimi dohodki.

Casnikarska agencija Italia ki posreduje to vest, ugotavlja, da se sedanje tarife javnih storitev (znatno iznad realne ustanove, ki jih morajo plačati) na prihodnji prebivalstvu svoje storitve. Poleg tega bo vlada na prihodnji seji dolžna tudi nov zakonski odlok glede obdavčitve dohodkov, ki bo v zvezi z davčnimi dotedanjimi ukrepi, ki ga je zaenkrat sodišče proglasilo za protiuslovesnega. Čeprav za sedaj ni pričakovati večje davčne obremenitve neposrednih davkov, bodo vendar novi ukrepi, kakršne napoveduje casnikarska agencija, hudo prizadejali delavske dohodke in zelo omejili notranjo porabo. Po drugi strani pa vlada trdi, da primanjkljaj ustanov in podjetij, ki nudijo prebivalstvu javne storitve, hudo bremeni državni proračun.

S temi ukrepi in z bojem proti davčnim utajam, ki ga bodo začeli z začetkom prihodnjega leta, si namerava Andreottijeva vlada zagotoviti sredstva za izpolnitev svojih obveznosti na področju naložb za povečanje zaposlitve, obenem pa vplivati na zmanjšanje primanjkljaja plačilne bilance in javnih izdatkov. Glede boja proti davčnim utajam je minister za finance izjavil, da bodo vložili vso razpoložljivo delovno moč za ugotovitev, kdo prikriva dohodke in ne plačuje davkov. Po izjavi finančnega ministra bodo s 1. januarjem začeli izvajati zakon o selektivni izbiri «sumljivih» davkoplačevalcev. Vzporedno pa se bo vlada začela ukvarjati z dokončno sestavo zakona o enotni davčni zvezave. Minister je poudaril, da bo prihodnje leto odločujoče v boju proti davčnim utajam in da pričakuje, da bodo lahko vpisali v davčni anagraf veliko večino davčnih zavencev.

Ko že govorimo o skorajšnjih vladnih ukrepih o podražitvi javnih storitev, naj še omenimo, da je ministrski podtajnik za vprašanja tiska in informacije Aldo Arnaud izjavil, da so sedaj vsi pripravljeni, da se treba do konca leta povišati ceno dnevnikov od 150 na 200 lir, če se hoče preprečiti ukinitve mnogih drevenikov zaradi stecanja. Ministrski podtajnik pravi, da je sedaj v teku podrobna analiza o tem vprašanju

SKRIVNOSTEN UMOR V BIELLI

Mlada bandita ubila policijskega funkcionarja

Nesrečnejš je zahteval, naj mu sledita na kvesturo zaradi ponarejenih dokumentov - Navaden kriminal ali politično obarvan zločin?

BIELLA (Vercelli), 1. — Skrivnostni umor dvanajst zvečer v Bielli: neidentificirana ženska, ki je nekaj stree iz samokresa ubila podvestorja dr. Francesca Cusana in nato pobegnila. Dinamika podlega zločina ni bila še povsem pojasnjena, kot tudi ni še znano, če gre za navaden kriminalni izpad ali za politično obarvan zločin.

Po dosedanjih skopih vesteh iz Bielle je dr. Cusano, ki je bil v spremstvu nekega podčastnika, u-stavil fiat 131 z milansko evidenčno tablico v bližini parka v središču mesta v okviru običajne preventivne akcije proti kriminalu. Funkcionar je zahteval od neznanec dokumente, naj mu sledita na kvesturo. Ob tej zahtevi je eden od zločincev bliskovito izvlekel samokres in nekajkrat ustrelil proti podkvestorju, ki se je zgrudil v mlaki krvi. Taki nato sta zlikovca odbrzela ba-je proti Milanu.

Podčastnik, ki se je čudežno rešil, je takoj prisločil na pomoč dr. Cusanu, vendar je bilo njegovo prizadevanje zaman, ker je policijski funkcionar podlegel hudim ranam med prevzom v bolnišnico. Medtem ko so si zdravniki zaman prizadevali, da bi izrgali podkvestorja lednemu območju smrti, je policijski stroj stekel s polno paro. Agenti letnega oddelka ter pripadniki varnostne službe (nekdanjega protiterorističnega inspektorata) so postavili cestne blokade.

Kot rečeno po zadnjih informacijah kaže, da sta morila namenjena

in da so predvsem politične stranke proti podražitvi dnevnikov, ker se bojijo, da bo imelo to hude posledice zaradi zmanjšanja števila čitateljev. V bistvu, pravi Arnaud, so ovire za podražitev dnevnikov predvsem epsholške in politične narave, ki pogojujejo tudi tiskarje, kateri se prav tako bojijo, da se bo omejilo tiskarsko delo in da bodo mnogi od njih ostali brez zaposlitve. Kljub temu pa ministrski podtajnik meni, da je podražitev dnevnikov na 200 lir neizbežna, ker ni mogoče pričakovati, da bo dnevno časopisje živelo zgolj od javne podpore.

Podpredsednik RAI-TV Giampiero Orsello pa je sporočil, da bo naročnina za barvno televizijo stala 40 tisoč lir letno, kar naj bi ustrezalo več ali manj naročnini v ostalih zahodnoevropskih državah. Obenem je izjavil, da bo navadna naročnina za televizijo ostala nespremenjena.

Z oživitvijo politične dejavnosti po političnih počinah se množijo tudi izjave politikov in gospodarstvenikov o gospodarskem položaju in o ukrepih, ki bi jih bilo treba sprejeti, da bi se zavre inflacija in ustvarijo po-

goji za gospodarski napredek. Za Umbertoa Agnelli je najbolj važno, da se prepreči naraščanje cen, ki grozi v prihodnjih mesecih in s tem omogoči boj proti inflaciji in utrditev industrijske proizvodnje. V tej zvezi bi morala vlada, po njegovem mnenju, dati na razpolago večja sredstva za naložbe in za izvoz. Demokristjanski gospodarstvenik Lombardini se ne strinja z ukrepi o omejitvi uvoza po starem načinu in zahteva ostrejša ukrepa na tem področju, če se hoče preprečiti zaostri-danje inflacijske stopnje.

Komunist Peggio pravi, da je treba v jeseni preprečiti povišanje davkov in cen in se lotiti izvajanja stroge gospodarske politike in socialne pravičnosti z večjimi proizvajalnimi in socialnimi naložbami, ki naj omogočijo, da se bo v nekaj letih pre-mostrila sedanja kriza. Tudi socialist Leon podarja, da sedaj ni čas za povečanje davkov in podražitev javnih storitev. Zanj bi zadostovalo, da bi zakladni minister pravilno načrtoval potrebe državnega zaklada in da bi sprejeli zakonske ukrepe za odpravo pasivnih ostankov.

OŽIVITEV POLITIČNE DEJAVNOSTI V PRIČAKOVANJU SKORAJŠNJE VLADNE SEJE

Komunisti odklanjajo protivladno kampanjo in zahtevajo spoštovanje vladnih obveznosti

Vlada se mora soočiti s parlamentom na področju naložb in socialne politike
Največja nevarnost za Andreottija prihaja iz vrst krščanske demokracije

RIM, 1. — Komunistična partija ne namerava podpreti kampanje proti Andreottijevi vladi, katere namen je preprečiti začetek reševanja resnih vprašanj, ki pretresajo državo. Zdi se torej, da so komunisti zaskrbljeni zaradi nekaterih težav, na katere je naležala vlada še preden se je predstavila javnosti s svojimi predlogi o začetku reševanja gospodarske krize.

V preteklih dneh je posl. Reichlin napisal v komunističnem tedniku «Rinascita», da komunistična partija nadzoruje in pozorno zasleduje, kaj namerava narediti Andreottijeva vlada ter jo poziva, naj se vendar zane. Član vodstva KPI Napolitano pa je izjavil nekemu rimskemu dnevniku, da sedanja vlada živi še vedno s podporo KPI, ki je dala stvarne predloge za začetek izvajanja nove politike. Pri tem Napolitano ugotavlja, da katerakoli pobuda, ki ima namen preprečiti, da se začne soočenje med vlado in parlamentom, med vlado in političnimi silami, med vlado in sindikati o ukre-

pih, ki jih je napovedal Andreotti, pomaga desnič.

«Če se hoče ustvariti pogoje za rešitev političnih vprašanj na najbolj napreden način — pravi Napolitano — je treba storiti vse, da se brez pomislekov začne soočenje med vlado in parlamentom, ki je bil izvlečen 20. junija.»

Komunistični voditelj se nadalje ne strinja niti s tistimi sindikalisti, ki očitajo Andreottiju, da namerava začeti izvajati recesijsko politiko starega kova in da ne namerava ničesar nuditi delavcem. V tej zvezi se Napolitano sprašuje, od kje je prišla in kje se je začela kampanja o novih davkih in visokih podražitvah javnih storitev. Pri tem ugotavlja, da gre za kampanjo, s katero bi hoteli prikriti vrsto obveznosti, ki jih je prevzela Andreottijeva vlada na področju naložb in gospodarskega razvoja ter osredotočili pozornost izključno na povišanje davkov, tarif in cen. Nam-sto, da bi osredotočili svoje pisanje na vprašanje, kdaj in kako namerava vlada sprejeti ukrepe o preureditvi industrijske proizvodnje, mladinski zaposlitvi, ozdravitvi finančnih težav krajevnih ustanov, pravičnih stanar-in itd., so nekateri izbrali pot podpohovanja in ustvarjanja preplaja, ugotavlja Napolitano. Zato pravi, da mora Andreottijeva vlada sedaj skrbeti samo za to, kako bo uresničila svoje obveznosti v napovedanem času in dodaja: «Komunisti menijo, da je položaj izredno težak in da zahteva žrtve tudi od političnih sil.»

Zaradi tega, nadaljuje voditelj KPI, se komunistična partija zave- da velike krize, ki pretresa državo in potrebe, da je treba skupno vložiti vse napore, da se položaj spremeni in izboljša. Osnovno vprašanje, kako vključiti vse sile delavskega gibanja v boj za začetek izvajanja nove razvojne politike z uresničitvijo vseh potrebnih ukrepov, za nove proizvajalne naložbe, za odpravo parazitizma, privilegiranih položajev in za spremembo potrošnje širokih ljudskih množic.

Tem stališčem komunistične partije sledi zagotovilo člana tajništva PSI Mance, ki govori o «strogem in lealnem stališču v okviru vzdržanja do sedanje vlade». Mance dodaja, da socialisti niso med tistimi, ki že sedaj govorijo o vladni krizi.

Vse kaže pa, da se morata Andreotti in njegova vlada sedaj naj-bolj bat svojih strankarskih kolegov. V vrstah krščanske demokracije je začelo ponovno vreti. Pravkar so

Naraščanje italijanskega primanjkljaja s tujino

Jugoslavija je izravnala trgovinsko bilanco z Italijo

Prav v času, ko se gospodarski ministri Andreotti je vlade ukvarja- jo s perečimi problemi v zvezi s pripravo ukrepov za premostitev se- danje gospodarske stiske, ki je v dobri meri posledica neuravnoveše- ne zunanje trgovine, je osrednji za- vod za statistiko ISTAT objavil vzne- mirljive podatke o gibanju trgovin- ske bilance s tujino v prvi polovici letošnjega leta. Iz teh podatkov je razvidno, da se je primanjkljaj v blagovni menjavi z zunanjim svetom od lanskega do letošnjega junija po- večal na skoraj trikratno višino, in sicer s 1.063 na 3.069 milijard lir.

V prvih šestih mesecih letošnjega leta se je namreč vrednost uvoze- ga blaga povečala za 45 odst., in si- cer z lanskih 11.624 na 16.853 mili- jard lir, medtem ko se je vrednost izvoza povečala samo za 30,5 odst., in sicer z 10.561 na 13.783 milijard lir.

Ob koncu letošnjega junija je ita- lijanska trgovinska bilanca izkazova- la največji primanjkljaj z državami proizvajalkami in izvozniki suro- vega petroleja, in sicer za 1.731 mi- liard lir (lani ob koncu junija 1.145 milijard), s preostalimi osmimi čla- nicami EGS (za 778 milijard) in z afriškimi deželami, pridruženimi ev- ropki deveterici (za 136 milijard);

zanimivo pa je, da se je letošnja polletna bilanca zaključila s pri- manjklajem (za 128 milijard lir) tu- di z državami vzhodne Evrope, med- tem ko je ustrezna postavka konec junija lani izkazovala prebitok v vi- šini 181 milijard lir.

Bilanca z državami članicami ev- ropске cone za svobodno menjavo (ESPA) izkazuje letos približno e- nak prebitok (214 milijard lir) ka- kor lani in prav tako pozitiven je saldo z drugimi evropskimi državami (ki niso članice niti EGS niti ESPA niti Sveta za vzajemno po- moč). Ta skupni saldo je znašal ko- nec junija letos 563 milijard lir (la- ni 647 milijard). Položaj posamez- nih držav v okviru te skupine v od- nosu do Italije so seveda različni: položaj Španije, Malte, Grčije, Tur- čije je na primer ostal praktično neizpremenjen, saj so imele vse tu- di v prvem letošnjem polletju pasiv- no bilanco z Italijo. Bistveno pa se je spremenil položaj Jugoslavije: njena trgovinska bilanca z Italijo, ki je konec lanskega junija izkazo- vala primanjkljaj v višini 162 mili- jard lir, se je letos izravnala in pre- šla celo v aktivno, čeprav gre za prebitok v višini le 3 milijard lir.

E. F.

PO NEURADNIH VESTEH IZ DAMASKA, KJER STA SE SESTALA DRŽAVNIKA

SIRSKI PREDSEDNIK ASAD OBLJUBIL POMOČ SARKISU

Opozoril pa ga je, naj ne zahteva umika sirskih čet iz Libanona
Pred sklenitvijo dvostranskega sirsko-libanonskega pakta o varnosti?

BEJRUT, 1. — V Libanonu se ve- dono teče kri. V samem Bejrutu, zla- sti v predmestju in okolici, kot tudi v goratih predelih vzhodno od glavnega mesta ter okoli Tripolija na severnem območju države so se vso noč odvijali srđiti boji, ki so zahtevali več sto žrtve. Fala- gistična radikala postaja «Glas Li- banona» je sporočila, da so krščan- sko - maronitske čete ubile okoli Tripolija najmanj 20 palestinskih borcev, nadaljnjih 30 pa naj bi bilo ranjenih, medtem ko palestinski ra- diki «Glas Palestine» navaja, da so muslimanske in palestinske enote zadale desničarjem izredno hude iz- gube.

Spopadi so pozneje pojenjali, k čemur je nedvomno prispevalo tudi mrzlično pričakovanje uradnih vesti o tokovnem srečanju v Damasku med libanonskim izvoljenim predse- dnikom Sarkisom ter sirskim pred- sednikom Asadom. Uradnega sporo- čila še ni bilo, pač pa vedo v «do- bro obveščenih krogih» povedati, da bi damasčanska vlada odločno pod- prija politiko za pomiritev in obnovo v Libanonu, ki naj bi jo prišel iz- vajati Sarkis po 23. septembru, ko bo formalno prevzel oblast v državi. Asada naj bi sploh ne zanimalo, kdo bo predsednik libanonske vlade, ta- ko naj se ne bi protivil niti izvolitvi sunitskega predstavnika (po mena- pisnem zakonu je v Libanonu pred- sedstvo vlade nekako rezervirano že od nekdaj sunitski osebnosti), če- prav so nekateri voditelji te skup- nosti odločno nastopili proti prisot- nosti sirskih čet na svojem ozemlju.

Asad naj bi poleg tega kljub kri- tičnemu stališču Damaska nasproti vodji libanonske levice Džumblatu dal razumeti, da se ne bo upri mo- rebitemu posredovanju Sarkisa med libanonsko levico in desnico. Sirski predsednik naj bi tudi še izrazil «raz- zumevanje», kolikor zadeva možnost, da bi predsednik bejrutske vlade zahteval umik sirskih čet iz Liba- nona, pripomnil pa naj bi, da bi vso odgovornost za takšen ukrep in njegove posledice nosila libanonska vlada. Prav poseg sirske vojske ju- nija letos je po Assadovem zatirje- vanju prispeval k uravnovešenju li- banonskih političnih sil in korist kr- ščanskih konservativcev.

Sirski predsednik naj bi nadalje vztrajal pri soodvisnosti med Liba- nomom in Sirijo na področju var- nosti, ki naj bi se konkretizirala v sklenitvi sirsko - libanonskega pak- ta o varnosti.

Glede odnosov s palestinskimi opornimi gibanjem pa je Sarkis menda predložil Asadu možnost dvoj- nega posredovanja: med Palestinci oziroma Džumblatom in libanonski- mi progresisti na eni ter med pale- stinskimi organizacijami in Sirijo na drugi strani. Med damasčanskim se- stankom naj bi bil iznešen predlog o sklicanju sešajanja ob okrogli mi- ni, na katerem naj bi predstavniki nasprotujočih si sil razčlenili mož-

nost normalizacije položaja v Liba- nonu, ki pa je po sodbi političnih opazovalcev za sedaj skoraj nemo- goča. Zakaj? Konservativne sile za- sledujejo le en cilj, namreč iztreb- ljenje levicve in Palestincev, a pri- tem naj bi jim pomagale sirske če- te. V krogih libanonskih progresi- stov se je razširila vest, po kateri naj bi Asad obljubil širokopotezne vojaške operacije na libanonskem ozemlju, katerih namen je zadati končni udarec muslimanskim in levi- čarskim silam sploh ter seveda pa- destinskim borcem. Sirske čete naj bi se zbrale predvsem na goratih območjih, kjer bi preprečile zveze med posameznimi palestinskimi po- stojankami, razen tega pa odpre prometno cestno žilo Bejrut - Da- mask. Medtem se nadaljujejo na- domu muslimanskega konservativne- ga voditelja Saeba Salama pogaja- nja med predstavniki palestinskega oporniškega gibanja in falangisti glede možnosti umika palestinskih čet z goratih območij. Zbližanje med palestinskimi organizacijami in Sa- lamom pa ni po godu libanonskim progresistom, ki odklanjajo palestin-

ski predlog o ustanovitvi nacionalne fronte, ki bi jo raztegnili na muslim- mansko desnico.

Tako imenovani osrednji politični svet progresističnih libanonskih strank in gibanj je medtem napo- vedal odprtje lastnih uradov v Pari- zu, Tripoliju, Aleksandriji, Limaso- lu in Sofiji, ki naj bi se ukvarja- li z gospodarskimi, političnimi, social-nimi ter informacijskimi problemi «nacionalnega gibanja». Sklenjena je bila tudi reorganizacija progresi- stičnih polvojaških enot (2.000 mož) za ljudsko zaščito na območjih, ki jih nadzorujejo Palestinci

Nove plače šolnikov

RIM, 1. — Ministrstvo za šolstvo se je sporazumelo z zakladnim re- sorjem glede postopka za izplačilo zaostankov na plačah vodilnega in učnega šolskega osebja. Plače so bile povišane v «smislu 3. člena za- kona 477. Zvišanih prejemkov bodo prizadeli deležni ta mesec, in sicer bo šlo za delne poviške na račun julijske in avgustovske plače.

Franco Freda zapuša železniški voz, s katerim se je pripeljal v Grosseto, kjer ostane začasno konfiniran. Med postankom na rimski železniki postaja je neznanec zabrusil nacističnim spremljevalcem: «Le obsujate ga s cvetjem, samo pazite, da bodo to kizanteme.» (ANSA)

PO ODREDBI CATANZARSKIH SODNIKOV O NJUNI ZAČASNI NASELITVI V TEM MESTU

Splošna stavka v Grossetu zaradi Frede in Venture

Enotna resolucija občinskega odbora proti navzočnosti nacifasističnih prevratnikov

GROSSETO, 1. — Sindikalna fe- deracija CGIL-CISL-UIL je oklicala za danes polno splošno stavko delavcev vseln strok, ki naj izvenki kot protest proti navzočnosti fa- cifasističnih prevratnikov Frede in Venture v mestu. Ostre reakcije v tem smislu so prišle tudi iz poli- tičnih krogov, sicer pa v njih zrcali stališče vsega krajevnega prebivalstva.

Catanzarsko prizivno sodišče je namreč danes osvojilo včerajšnji predlog državnega pravobranilca ter odredilo, naj ostaneča nacistični od- vetniški pripravnik Franco Freda in fašistični založnik Giovanni Ventura, ki sta skupno z bivšim agentom vojaške obveščevalne službe SID Gianettinijem (za zapahi) obtožena strahovitega pokola v Kmečki banki na Trgu Fontana v Milanu, začasno konfinirana v Grossetu. Tu ostanejo pod stroгим nadzorom agentov vse dotlej, ko bo pristojna sodna oblast določila zanju dokončno pri- silno bivališče v pričakovanju pro-

cesa, ki naj bi se pričel 18. janua- rja 1977.

Dokončno naj bi nacifasistično dvojico kljub najodločnejšim pro- testom krajevnega prebivalstva konfi- niral prav na otoku Giglio. Sedaj je tam še okoli 10.000 turistov (oto- čanov pa vsega 2.000), ko pa bodo ti odšli, naj bi se ustvarili ugodni pogoji za naselitev Frede in Ven- ture, in to navzlic opozorilom tam- kajšnjih oblast. Slednje so sezna- nile pravosodnega ministra z dej- stvom, da nezaklepnimi gostoma ne bi bilo težko pobegniti z otoka ob pomoči toskanskih fašističnih kre- tiv, ki so si na otoku zgradili razkošne vile in razpolagajo tako rekoč z neomejenimi denarnimi sred- stvi; zbežati bi utegnili tako na polotok kakor na Korziko. Tudi sicer naj bi otoka uprava ne mogla jamčiti Fredi in Venturi telesne varnosti v primeru nepredvidnih reakcij prebivalstva.

Opozorilo je seveda zaleglo, kol-

kor je bilo sklenjeno, da ostaneta nacifasista začasno v Grossetu, toda z druge strani se tudi prebivalstvo toskanskega mesteca otepa Frede in Venture kot pasje stekline. Na sinočnji izredni seji občinskega od- bora, ki jo je sklical župan Finetti prihodni Frede (ta je doputoval v Grosseto nekaj pred 11. uro da- nes) je bila soglasno sprejeta re- solucija, ki pravi, da pomeni tudi samo začasna prisotnost dvojice v mestu hudo žalitev za demokratična in profitašistična čustva občanov, tembolj, ker je bilo mesto že trdo prizadeto po strategiji napetosti z nasilno smrtjo komaj 20-letne stu- dentke Raffaele Garosi, žrtve bomb- nega atentata na brzec Italijana. Re- solucija poziva prebivalstvo k pro- fitašistični budnosti in ga vabi, raj povsem izolira konfinirana.

Po seji je župan povedal novinar- jem, da je zaprosil za sestanek bi- tranjega ministra Cossiga, kateremu bi trdnega položaj ter vzdruže- dal obrazložil položaj, da za dan ali dva lahko zagotovi javni red, pozneje pa si ne bo v tem smislu nobene odgovornosti več, tembolj, ker se prične četr tri dni v mestu festival Unità.

Z druge strani so pripadniki levi- čarskega izvenparlamentarnega gi- banja «Liga dei comunisti» razmo- žili letak, s katerim pozivajo pri- stase sorodne skupine «Lotta con- tinua» in stranke PDUP k splošni mobilizaciji «proti navzočnosti fa- sistov v mestu», razven tega so pri- redili profitašistično fotografsko razstavo, da bi med njnimi obi- živali. Po dvehurnem poveljstvu na policijskem poveljstvu so prevrat- fašistov iz Grosseta. Jutri pa pri- redijo levičarski izvenparlamentar-

ci javno manifestacijo z zborova- njem.

Če je na eni strani vest o začasni obvezni naselitvi prevratnikov v Grossetu močno razburila tukajšnje duhove, ni zadovoljila z druge stra- ni niti Fredovega odvetnika Alber- nija, ki je prišel še pred uredbo catanzarskega prizivnega sodišča na sledečo zaimsel: «Prebivalci o- toka Giglio mojega varovanja ne marajo, nočejo pa ga niti v Gros- setu. Čemu ne bi Frede poslal kar v Catanzaro, kamor bo tako in ta- ko moral zaradi procesa? Tam bi se lahko vsaj seznanil z vsemi 70.000 stranski sodnih aktov, s čim- er bi nenazadnje precej tudi pri- derževali; vsaka kopija aktov nam- treba odšteti 1.400 lir. Prizivno sodišče očitno ni bilo tega mnenja. Predov branilec pa še vedno upa, da se catanzarski sodniki premis- lijjo.

Kot rečeno, je Freda dospel v Grosseto ob 10.45, sicer z vlakom (po železnici je dopotoval tudi iz Brindisija, kjer so zdravniki sled- njič le ugotovili, da je bila njego- va ledvična kolika namišljena, v Rim). Kakor običajno, je bil osoren in prezirljiv. Izpred železniške po- staje se ni hotel odpeljati s civilnim policijskim avtomobilom, ampak je zahteval taksi (taksist pa ni bil nič kaj podoben potujočemu po- dajalcu osebnih in drugih pišč na rimski železniki postaji Termini, ki je na Fredovo zahtevo po- črni kavi kratkotalno prekrizal ro- ke, tako da je ostal «naci» brez po- živila). Po dvehurnem poveljstvu na policijskem poveljstvu so prevrat- fašistov iz Grosseta. Jutri pa pri- redijo levičarski izvenparlamentar-

na morske obale, kjer je ostal sam s svojo pipo in cigarami.

«Črni založnik» iz Castelfranca Ve- neto pri Trevisu pa je prebil v Gros- setu že četrto noč z mlado ženo Pierangelom, ki mu je postala življen- ska družica pred tremi leti z ustre- njim obredom kar v jeci. Ventura je danes predpolne zahteval od tu- kajšnjega državnega pravništva, da preveri, ali ni bilo dosedanje rav- nanje z njim protizakonito. Pritožba- je se zaradi omejene prostosti, ki jo uživa v toskanskem mestu, kjer se lahko premika le s policijskim avto- mobilom (sicer pa prebije založnik največ časa pri telefonu, saj je do- slej potrošil več deset tisočakov za pozive v teletelefoniji). Njegova od- vetnika Capraro in Castelluzzo pa sta vložila na kasacijskem sodišču priziv proti uredbi o začasni konfi- naciji Venture v Grossetu.

Medtem je milanski stalni proti- fašistični odbor za zaščito javnega reda v imenu krajevnega prebiva- lstva, ki je bilo neposredno prizade- to s pokolom na Trgu Fontana, spo- ročil, da bo še ta mesec sklical sre- čanje med žrtvami krvavega atenta- ta in krajevnimi oblastvi oz. mila- nskimi parlamentarci. Odbor zahteva razčiščenje odgovornosti na vladni ravni, zlasti pa v sodstvenih krogih za to, da se 90 mesecev po traga- diji ne le še ni zaključil, temveč niti začel proces proti fašističnim zločin- cem, razen tega poziva pristojne dejavnike, naj kakor koli preprečijo morebiten pobež Frede in Venture, ki bi utegnili imeti hude posledice.

Nazadnje je prišla še vest o se- stanku profitašističnega odbora v Grossetu, na katerem so sklenili, da priredijo jutri ob 18. uri protestno zborovanje zaradi navzočnosti Frede in Venture.

stališče proti kampanji, ki je se- danj v teku proti Andreottijevi vladi, Komunisti pravijo, da je ta kampanja zgredena in pomaga desnici, ker je treba zahtevati z vsemi silami, da bo vlada spo- štovala svoje obveznosti in da se bo soočila s parlamentom o u- krepih, ki jih je treba sprejeti za omilitve gospodarske krize. Tudi socialisti ne nameravajo

podpreti te kampanje, medtem ko se pojavlja največja nevarnost za Andreottija prav v vrstah kr- ščanske demokracije. Catanzaru je odredilo, naj ostaneča Franco Freda in Giovanni Ventura začas- no konfinirana v Grossetu, ka- mor je Freda dopotoval z vlakom včeraj dopoldne. Njuna navzo- čnost je izzvala hude proteste v političnih in sindikalnih krogih, tako je federacija CGIL-CISL-UIL napovedala da danes polno splošno protestno stavko. Odlo- čno stališče proti njuni prisotnosti je zavzel tudi krajevni profitaši- sični odbor.

PRESEDNIK VLADE BO JUTRI ZVEČER DOPOTOVAL V VIDEM

Objavljen program dvodnevne obiska predsednika Andreottija v naši deželi

Razgovori s krajevnimi predstavniki in ogled področij, ki jih je majske potres najbolj prizadel. V kratkem obisk delegacije parlamentarnih komisij

Predsednik vlade Giulio Andreotti bo jutri in pojutrišnjem v naši deželi, da bi se osebno prepričal o posledicah tragičnega potresa 6. maja in o najbolj nujnih potrebah prizadetega prebivalstva. Vlada in parlament bosta v kratkem morala odobriti več ukrepov za obnovu prizadetih področij naše dežele, zato je naravno, da v deželi z zanimanjem pričakujejo obisk predsednika vlade. Že pred časom, kot je znano, sta Furlanijo-Julijsko krajino obiskala predsednika obeh vej parlamenta. Ingraio in Fanfani (slednji sicer le v zasebni obliki), od 13. do 15. septembra pa bodo prizadete kraje obiskali člani parlamentarnih komisij, ki so najbolj zainteresirane v pripravi ukrepov v korist naše dežele.

Andreotti bo dopotoval v petek popoldne s posebnim letalom na voljo letalnice v Rivoltu, od tod pa se bo odšel na videmsko prefekturo, kjer bo imel prvo srečanje s predstavnikom deželne odbora Comellijem, s predsednikom deželne sveta Pittonijem in s krajevnimi oblastmi ter z vojaškimi predstavniki. Sledila bo vrsta sestankov, na katerih naj bi si predsednik vlade ustvaril dokaj popolno sliko položaja. Najprej bo na vrsti srečanje z deželnim odborom, nato pa s predsednikom sveta Pittonijem in z načelniki deželnih svetovalskih skupin. Andreotti bo še sprejel sindikalne predstavnike ter zastopnike proizvajalnih kategorij, zvečer pa bo na sporedu še srečanje s parlamentarci iz naše dežele.

Naslednjega dne, v soboto, si bo Andreotti v spremstvu odv. Comellija, podtajnika Bressanija in videmskega prefekta Spaziantea ogledal nekatere prizadete kraje v videmski in pordenonski pokrajini, kjer se bo sestal s krajevnimi upravitelji in z vojaškimi predstavniki. V popoldnih urah bo obiskal Vilno Manin, kjer pripravljajo razstavo umetnin, ki so jih v dneh po potresu izkopal iz ruševin, ob 15.30 pa se bo v Rivoltu vkrcal v letalo, ki ga bo odpeljalo nazaj v Rim.

V pričakovanju Andreottijevega obiska se je včeraj v Vidmu sestala skupina demokršćanskih parlamentarcev iz naše dežele pod predsedstvom sen. Tonuttija. Ob navzočnosti odv. Comellija, deželne tajnika Colonia in načelnika

Odbor za proslavo baziških žrtv sporoča da bo v nedeljo dne 5. septembra ob 16. uri

SPOMINSKA SVEČANOST

pri spomeniku na bišvem strlišču v Bazovici, v počastitev spomina Bidovca, Marušica, Mišola in Valenčiča.

V ponedeljek, 6. septembra, ob 17.30, na 46. obletnico uestrelitve, pa bo polaganje vencev na njihov grob na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu.

Nihče mu jih ne bi pripisal vendar jih ima danes natanko 90. Miloš Marc iz Boršta seveda, ta neugnani večni in povsod pričujoči mladenci zrelih let. Zaman smo brskali po preteklih letnikih našega dnevnika, da bi našli o njem kak zapis. Pa ni šlo za našo pozabljenost, marčec za njegovo skromnost, ki je tudi nam branila, da bi mu ob minulih življenjskih jubilejih namenili vsaj nekaj zaslužnih vrstic.

Tudi tokrat nimamo njegovega pristanika za besede, ki jih bomo zapisali, a nam bo že oprostilo, če kljub temu povemo zlasti za sedanjega rod, kako so mu tekla mlada, potem možka in nazadnje jesenska leta življenja.

Naš jubilar je se rodil 2. septembra 1886 v Borštu v današnji dolinski občini, kmečkima staršema Mihaelom in Mariji Petarovi. V domačem kraju je obiskoval osnovno šolo, toda le osem let. Ta mu ni dala posebnega znanja, saj so ga učili na njegov prav tako zelo pogosto menjavali Kar zna, in tega ni malo, si je pridobil z živim zanimanjem za vse, za svojo okoliščino, za kmetijstvo v katerem je rastele gospodarstvo na splošno, za narodno življenje, za kulturo in prosveto, za glasbo, za knjige in ne nazadnje za politiko. Lahko ga zato imamo v pravem pomenu za samouka, kakršnih je bilo med primorskimi rojaki njegove generacije precej.

deželne svetovalske skupine Biasutti so razpravljali o problemih obnove Furlanije, tudi v zvezi z napovedanim obiskom parlamentarnih komisij.

V solidarnostnem skladu skoraj 40 milijard lir

V solidarnostni sklad za obnovu in preporod prizadetih krajev Furlanije, ki so ga ustanovili z deželnim zakonom tik po potresu 6. maja, se je že steklo skoraj 40 milijard lir. Kot je znano, je sama deželna uprava dala v sklad prvi prispevek v višini 10 milijard. S 36 milijoni, ki so jih zbrali včeraj, so dosegli vsoto 39 milijard in 169 milijonov lir. Deželna uprava je prepričana, da bo v kratkem času mogoče preseči višino 40 milijard.

V PONEDELJEK POPOLDNE Skupščina Časnikarskega krožka

V ponedeljek popoldne se bo sestala skupščina članov Časnikarskega krožka za izvolitev novega odbora. Po namestitvi volišče se bodo na sejo zbrali člani krožka, ki so se združili na Korzu Italija v Nasedlu. Odbor časnikarskega krožka šteje osem članov, od katerih so štiri člani, štiri pa podporni člani.

PREISKOVALNI SODNIK DR. FERMO BO V KRATEM ODLOČAL

Aretirani funkcionarji Tržaškega Lloydja še pred 15. septembrom zopet na svobodi?

Zmeda v uradu za osebe zaradi odsotnosti Colangelija in De Giorgija - Sindikati naglašajo, da dejavnosti posameznikov ni mogoče istovetiti z upravnim vodenjem plovne družbe

Preiskovalni sodnik dr. Gianfranco Fermo ima v teh dneh polne roke dela s preiskavo o nepravilnostih v oddelku za osebe tržaške plovne družbe »Tržaški Lloyd«. V teh dneh namreč zaslišuje oboje osebe, ki sta bili v zvezi z nedavnimi dogodki. V oddelku za osebe tržaške plovne družbe »Tržaški Lloyd« so bili v zvezi z nedavnimi dogodki. V oddelku za osebe tržaške plovne družbe »Tržaški Lloyd« so bili v zvezi z nedavnimi dogodki.

Miloš Marc - devetdesetletnik

Leta 1909 se je oženil z domačinko Ivanko Cerneka. Rodilo se jima je osem otrok. Dva sta umrla v otroški dobi, ostali so zrasti v zavedne Slovence in Slovenke, njegovi sin Četko pa se je uveljavil tudi kot umni kmetovalec in priznani pevovodja v Dolini in pri Domju, kjer je vodil zbor »V. Vodnik« in »F. Venturini«.

Kot že rečeno se je Miloš že v mladih letih posvetil tudi družbeni dejavnosti. Že kot 14-letni fant se je učil v domači »Bratno in pevsko društvo Slovencev«, kmalu pa je tudi prišel dopisovati v razne časopise, predvsem v tržaško »Edinost«, v »Domačega prijatelja« in v »Novice«. Mnogo let je bil zelo aktiven zaupnik slovenskih denarnih zavodov Tržaške posojilnice in hranilnice in pa Trgovsko obrtno združenje v Trstu. Do upokojitve leta 1914 je bil štirileta tajnik Zavarovalnice za govejo živino v Borštu, ki je v tistih časih imela vpisanih do 350 glav živine. Od leta 1911 je bil tudi zapriševni sodnik. Leta 1907 je skupaj s pokojnim pevovodjem Ivanom Bonanom ustanovil tamburaški zbor, ki ga je mnogo let tudi vodil in učil. Z njim so nastopali po vseh vaseh Brega in bližnjega Krasa. Že kot mlad fant se je osebno spoznal tudi z večino takrat vodilnih slovenskih mož in politikov. Po vojni leta 1919 so ga ponovno izvolili v odbor zavarovalnice in prevzel je mesto blaginika.

V naslednjih letih je nastopila doba črnege nasilja nad našim življenjem in tudi naš danesnji jubilar ga je občutil na lastni koži. Leta 1930, ko je bil v gostilni v Borštu ubit fašist Marangone, so ga zaprli k Jezuitom in izpraševali, ne toliko po umoru, kot bolj po narodnem odporu, o B'dovcu in tovarših itd. Doma je imel pogoste hišne preiskave, zasliševali so ga tudi zaradi dopisovanja v »Novice«, toda vse to ga ni odvrnilo od delovanja, ki je sicer bolj pristiljevo in ilegalno in ilonost. a ni bilo zto nič manj vneto in pomembno kot priprava na čas, ki je moral priti in ki je tudi Miloša, kot vse naše ljudi, našel pripravljene in na

ljard in 169 milijonov lir. Deželna uprava je prepričana, da bo v kratkem času mogoče preseči višino 40 milijard.

V PONEDELJEK POPOLDNE Skupščina Časnikarskega krožka

V ponedeljek popoldne se bo sestala skupščina članov Časnikarskega krožka za izvolitev novega odbora. Po namestitvi volišče se bodo na sejo zbrali člani krožka, ki so se združili na Korzu Italija v Nasedlu. Odbor časnikarskega krožka šteje osem članov, od katerih so štiri člani, štiri pa podporni člani.

PREISKOVALNI SODNIK DR. FERMO BO V KRATEM ODLOČAL

Aretirani funkcionarji Tržaškega Lloydja še pred 15. septembrom zopet na svobodi?

Zmeda v uradu za osebe zaradi odsotnosti Colangelija in De Giorgija - Sindikati naglašajo, da dejavnosti posameznikov ni mogoče istovetiti z upravnim vodenjem plovne družbe

Preiskovalni sodnik dr. Gianfranco Fermo ima v teh dneh polne roke dela s preiskavo o nepravilnostih v oddelku za osebe tržaške plovne družbe »Tržaški Lloyd«. V teh dneh namreč zaslišuje oboje osebe, ki sta bili v zvezi z nedavnimi dogodki. V oddelku za osebe tržaške plovne družbe »Tržaški Lloyd« so bili v zvezi z nedavnimi dogodki.

Aretacija Colangelija in De Giorgija pa je povzročila pravo zmedo v oddelku za osebe pri Tržaškem Lloydju. Oboje osebe sta namreč vodila evidenco o posadkah in o razpoložljivih mornarjih in kaže, da ni v Lloydju palači na Trgu Unità nobenega drugega človeka, ki bi lahko v nekaj dneh zamenjal aretirana funkcionarja. Širijo se celo govoriče, po katerih naj bi se pri Lloydju bali, da bi vodstvo Fimare poslalo v Trst funkcionarja iz Rima, ki naj bi prevzel urad za osebe. Če sodnik ne bo v kratkem izpustil na svobodo Colangelija in De Giorgija, Pri Lloydju naj bi se bali takega ukrepa, ker sta baje oboje oseba skrbela predvsem za zaposlitev Tržačanov, ki sta jim, tako trdijo v Lloydjih

Delo deželnih komisij

Peta stalna deželna komisija je pod predsedstvom svetovalec Ribezija odobrila z večino glasov (vzdržali so se KPI, PSI in MSI) zakonski osnutek, ki predvideva deželna denarna nakazila letališč Furlanije - Julijske krajine v Ron-

strani svojega borečega se ljudstva, ki je prav v Borštu dalo toliko zgledov herojske predanosti Ostrobojni front.

Tudi po osebohoditvi je bil Miloš Marc vedno moz na svojem mestu. Od leta 1948 do 1952 je bil občinski svetovalec v Dolini, mnogo let in še do nedavnega pa je tudi prepeval v domačem pevskem zboru in sploh deloval v prosvetnem društvu. Če povemo, da je še vedno zvest obiskovalec predstav na šega gledališča in glasbenih prireditev, da je navzoč pri vseh pomembnih zamejskih manifestacijah, da živo spremlja naš zamejski in matični tisk in da je iskreno zavzet za vse naše narodnostne probleme, je vedno naša povelja vsega. Kajti Miloš se s posebno ljubeznijo posveča tudi dopisovanju v naše liste, zlasti v Primorski dnevnik in Jadranski koledar, saj mu prirojenega žilca ni dala miru, da ne bi vrgel na papir vse, kar se mu zdi pomembno tako iz naše preteklosti, kot sedanjosti. Še posebej iz preteklosti, saj imajo nekateri njegovi prispevki v Jadranskem koledarju trajno vrednost, kot na primer oni o domačih ledinskih imenih, ki se vedno bolj izgubljajo, o vražah v domači vasi, o svatovalskih in drugih običajih v Borštu in Bregu, o zanimivostih Glinščice in še toliko drugih. Če bi vsakdo toliko napisal iz življenja domačega kraja, kot je zapisal Miloš o svoji vasi, potem bi naša preteklost na tržaških tleh bila res dobro obdelana.

Kaj nam še preostane kot do, da želimo Milošu ob njegovi 90-letnici, da bi še dolgo let bil tako prožen, svež, zavzet kot je danes, v zavesti, da je mož, ki je vreden spoštovanja in vsega priznanja za opravljeno delo.

Svet pod njegovo domacijo se je res spremenil volja in vinogradi se morajo vedno bolj umikati grabežljivemu prodircu industrijske civilizacije, toda še so hrasti z globokimi koreninami, ki kljubujejo na svoji zemlji v Bregu in tak hrast je tudi Miloš Marc. Zato pogumno stoletniki naproti.

PREGLED STANJA PROSTOROV SLOVENSКИH OSNOVNIH ŠOL

Najbolj občuteno pomanjkanje učilnic na Opčinah, v Devinu in v Ul. Donadoni

Pridobitev novih učilnic na Colu in pri Domju - Razna popravila je treba dokončati do začetka novega šolskega leta

Te dni smo se pozanimali, v kakšnem stanju so šolske stavbe na Tržaškem in kakšne so potrebe posameznih šol ker se pač bliža začetek novega šolskega leta. Podatke o osnovnih šolah smo dobili na didaktičnih ravateljstvih.

Na območju openskega didaktičnega ravateljstva niso v stiski glede šolskih prostorov, razen v Devinu, kjer je pereče vprašanje izgradnje novega šolskega poslopja, ker stara šola ni več uporabna in so jo po nalogu nadzorne oblasti morali zapreti. Zato od tedaj vozijo otroke iz Devina v Nasedlu sv. Mavra, dokler ne bodo zgradili v Devinu nove šole za 15 razredov (za italijanske in slovenske otroke). V Slivnem bo odprta nova šola, ki

bo služila za 1. in 2. razred, medtem ko bodo učence 3., 4. in 5. razreda vozili v Šempolj, kjer imajo celodnevno šolo. V drugih šolah so zdaj v teku razna popravila.

Na območju openskega didaktičnega ravateljstva ni še rešeno vprašanje učilnic osnovne šole na Opčinah, čeprav so predstavniki staršev in didaktični ravnatelji nastopili in prikazali potrebo po novih šolskih prostorih, tako pri rajinski konzultni kot pri tržaški občinski upravi. Slovenska osnovna šola na Opčinah potrebuje še tri učilnice. Primerna in zelo enostavna rešitev bi bila v tem, da bi se italijanska šola preselila v prosto-e italijanske šole v Ulici Carsia, kjer so 4 učilnice prazne. Toda taki rešitvi vprašanja se najbolj upirajo italijanski starši. Na Opčinah bo slovenska osnovna šola v prihodnjem šolskem letu še bolj v stiski, ker bo imela 7 razredov, to je en razred več kot do sedaj. Na tej šoli nimajo sploh primerne sobe za pisarno in sestanke s starši, ki se morajo shajati kar na hodniku.

Vprašanje prostorov osnovne šole na Colu (za republiško občino) bo rešeno z dozdavo dveh učilnic. Računajo, da bo delo dokončano do decembra. V Gradopi pa bodo večje učilnice prezidali, tako da bodo imele dve manjši učilnici.

Na območju dolinskega didaktičnega ravateljstva bo za sedaj še eno vprašanje iz preureditve šolske dograditve pri Domju, kjer bo slovenska šola pridobila še dve učilnici, dve pa italijanska šola. Otroški vrtec bo dobil nove prostore tam, kjer je imel starejši šolski sluga, ki ga ne bo več na tej šoli. Slišali smo pritožbe, da dela počasi napreduje, in smo zaradi tega vprašali delovodjo, ki nas je prijazno sprejel, razkazal prostore in se potolžil, da so nastale težave zaradi slabega vremena, ker se omet ne suši. Zagotovo imam je, da bodo dela v prostoru rih za osnovni šol dokončana do začetka novega šolskega leta, za otroški vrtec pa dva ali tri tedne kasneje. Slovenski otroški vrtec bo

S TEČAJA O PREVOZH V EGS

Mednarodne konvencije o prevozh osrednja tema včerašnjega dne

Zaradi nenadne smrti predavatelja prof. Schausa, je njegovo predavanje prebral ravatelj tečaja prof. Maternini - Dr. Ebner o mednarodnem cestnem tovornem prometu

Na uradnem sporedu mednarodnega tečaja o prevozh v EGS, ki je v teku na tržaški univerzi, je bilo včeraj predavanje profesorja Lamberta Schausa iz Luksemburga. Prof. Schaus pa je pred 20 dnevi nenadoma umrl. Vest o njegovi smrti je globoko presunila udeležence tečaja, kajti prav Schaus je bil eden izmed pobudnikov mednarodnega tečaja o prevozh in njegovo prijateljstvo z bivšim rektorjem tržaške univerze prof. Origonejem je bistveno vplivalo na odločitev, da bo Trst sedež tega pomembnega vsakoletnega mednarodnega seminarja. Ravatelj tečaja prof. Matteo Maternini je včeraj jutraj z orisom lika pokojnika postal spomin na prof. Schausa, nato pa je prebral predavanje o mednarodnih odnosih na področju prevozh, ki ga je profesor Schaus že pred časom sestavil.

Predavanje je bilo zelo pomembno, saj je zadevalo številna pravna vprašanja, dvostranske in večstranske mednarodne konvencije o železniškem prometu, o trgovskem prometu, o potniškem prometu in o cestnih povezavah, konvencijo o mednarodnem carinskem sistemu TIR, evropski sporazum o zaposlitvi voznikov na mednarodnih cestah in končno številni sporazumi med državami EGS in sosednjimi državami. Predavanje je bilo zgodovinsko zelo strokovno obdelano, saj je dalo točen prikaz vseh doseženih spoznanj o mednarodnem prometu v Evropi od dunajskega kongresa dalje. Ob koncu pa je profesor Schaus navedel nekatere misli v zvezi z ureditvijo plovne rečne poti Ren-Donava.

Obvestilo davkoplačevalcem

Tržaški župan poziva davkoplačevalce, naj najkasneje do 20. septembra vložijo prijavo v zvezi s pristojbinami za začasno zasedbo javnih zemljišč in za pobiranje odpadkov. Kar zadeva davek za pse, je treba prijavo vložiti najkasneje 5 dni po prejemu pisa. Prijave sprejema pristojni občinski urad na Largo dei Granatieri 2, 3. nadst., soba šte. 272, kjer se na razpolago tudi opozarja, da bodo davkoplačevalci, ki so dolžni vložiti omenjeno prijavo, a tega ne bodo naredili v predpisnem roku, kaznovani na osnovi zakona o krajevnih finančah.

PO PODATKIH MEJNE POLICIJE

V avgustu zabeležili skupno 6.464.078 mejnih prehodov

Pomemben porast v primerjavi z lanskim avgustom

Iz običajnih mesečnih podatkov, ki jih je pravkar objavila statistična služba mejne policije, je razvidno, da je osebni promet čez italijansko-jugoslovansko mejo na Tržaškem v preteklem avgustu zabeležil novo pomembno porast: v mednarodnem in malobojnem prometu je namreč v preteklem mesecu prestopilo mejo skupno 6.464.078 ljudi, kar predstavlja občuten napredek v primerjavi z lanskim avgustom, ko so mejni organi našli skupno 5.279.095 prehodov.

V mednarodnem prometu - se pravi s potniški listi - je v avgustu prekorčilo mejo 4.016.722 ljudi, medtem ko je znašalo število potnikov v lanskem avgustu 3.206.351. Pri tem velja omeniti, da se je letos povečalo število bodisi italijanskih državljanov (in sicer z lanskimi 1.278.955 na 1.444.500), bodisi tujcev (skupno 2.572.222 prehodov, v lanskem avgustu pa 1.927.396). Število teh prehodov se je torej povečalo za 810.371. V malobojnem prometu - s prestopniki nam - pa je pretekli mesec šlo čez mejo 2.447.356 ljudi, medtem ko so jih v lanskem avgustu zabeležili 2.072.744. Pri tem je na državljane z italijanskega obmejnega pasu padlo 1.650.160 (v lanskem avgustu 1.318.894) prehodov, na jugoslovanske državljane pa 797.196 (v lanskem avgustu 753.850 prehodov). Ta promet je v primerjavi z lanskim narasel za 374.612 prehodov.

imel dve učilnici (prej samo eno), vsa notranjost šole, sanitarije in podbodo temeljito obnovljeni, v gornjem nadstropju po posebna soba za šolskega zdravnika, povsod pa bo napeljana hladna in topla voda. V dozdanih zgradbi bodo 2 novi učilnici, 3 stranišča in mala kuhinja.

Na didaktičnem ravateljstvu pri Sv. Ivanu so nam odgovorili, da za sedaj nimajo posebnih težav s šolskimi prostori. Pri Sv. Jakobu so v teku večja dela za popravila in upajo, da bodo dokončana do začetka novega šolskega leta, na šoli v Ul. Donadoni pa bi morala slovenska šola dobiti na razpolago še eno učilnico, kot so na občini sicer občutili, ker je že lani en razred imel učilnico drugje, izven te šole.

Kako pa je z otroškimi vrtni, srednjimi in višjimi srednjimi šolami, bomo še poročali.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

V tržaški občini so v prejšnjem tednu zabeležili naslednje primere nalezljivih bolezni: 8 primerov srbčice, 4 primere nalezljivega vnetja jeter (od katerih en smrtni primer), po 3 primere salmoneloz, noric in parotitisa, 2 primere mononukleoz ter po 1 primer škrlatnice, oslovskoga kašlja, otroškega gastroenteritisa, rdečk in trakuje.

Strelna udarila v televizor

Med včerašnjo nevihto v poznih jutranjih urah je udarila strelna v televizor v stanovanju Vincenza Biagiya v Dreveduro d'Annunzio 60. Biagiya žena, ki je spravljala baliro z balkona, je zaslišala močan pok v dnevni sobi; ko se je vrnila v stanovanje je bil televizor že v plamenih. Nemudoma je poklicala gasilce, še pred njihovim prihodom pa je pogasila ogenj z nekaj vrči vode.

S TEČAJA O PREVOZH V EGS

Mednarodne konvencije o prevozh osrednja tema včerašnjega dne

Zaradi nenadne smrti predavatelja prof. Schausa, je njegovo predavanje prebral ravatelj tečaja prof. Maternini - Dr. Ebner o mednarodnem cestnem tovornem prometu

Na uradnem sporedu mednarodnega tečaja o prevozh v EGS, ki je v teku na tržaški univerzi, je bilo včeraj predavanje profesorja Lamberta Schausa iz Luksemburga. Prof. Schaus pa je pred 20 dnevi nenadoma umrl. Vest o njegovi smrti je globoko presunila udeležence tečaja, kajti prav Schaus je bil eden izmed pobudnikov mednarodnega tečaja o prevozh in njegovo prijateljstvo z bivšim rektorjem tržaške univerze prof. Origonejem je bistveno vplivalo na odločitev, da bo Trst sedež tega pomembnega vsakoletnega mednarodnega seminarja. Ravatelj tečaja prof. Matteo Maternini je včeraj jutraj z orisom lika pokojnika postal spomin na prof. Schausa, nato pa je prebral predavanje o mednarodnih odnosih na področju prevozh, ki ga je profesor Schaus že pred časom sestavil.

Predavanje je bilo zelo pomembno, saj je zadevalo številna pravna vprašanja, dvostranske in večstranske mednarodne konvencije o železniškem prometu, o trgovskem prometu, o potniškem prometu in o cestnih povezavah, konvencijo o mednarodnem carinskem sistemu TIR, evropski sporazum o zaposlitvi voznikov na mednarodnih cestah in končno številni sporazumi med državami EGS in sosednjimi državami. Predavanje je bilo zgodovinsko zelo strokovno obdelano, saj je dalo točen prikaz vseh doseženih spoznanj o mednarodnem prometu v Evropi od dunajskega kongresa dalje. Ob koncu pa je profesor Schaus navedel nekatere misli v zvezi z ureditvijo plovne rečne poti Ren-Donava.

Obvestilo davkoplačevalcem

Tržaški župan poziva davkoplačevalce, naj najkasneje do 20. septembra vložijo prijavo v zvezi s pristojbinami za začasno zasedbo javnih zemljišč in za pobiranje odpadkov. Kar zadeva davek za pse, je treba prijavo vložiti najkasneje 5 dni po prejemu pisa. Prijave sprejema pristojni občinski urad na Largo dei Granatieri 2, 3. nadst., soba šte. 272, kjer se na razpolago tudi opozarja, da bodo davkoplačevalci, ki so dolžni vložiti omenjeno prijavo, a tega ne bodo naredili v predpisnem roku, kaznovani na osnovi zakona o krajevnih finančah.

PO PODATKIH MEJNE POLICIJE

V avgustu zabeležili skupno 6.464.078 mejnih prehodov

Pomemben porast v primerjavi z lanskim avgustom

Iz običajnih mesečnih podatkov, ki jih je pravkar objavila statistična služba mejne policije, je razvidno, da je osebni promet čez italijansko-jugoslovansko mejo na Tržaškem v preteklem avgustu zabeležil novo pomembno porast: v mednarodnem in malobojnem prometu je namreč v preteklem mesecu prestopilo mejo skupno 6.464.078 ljudi, kar predstavlja občuten napredek v primerjavi z lanskim avgustom, ko so mejni organi našli skupno 5.279.095 prehodov.

V mednarodnem prometu - se pravi s potniški listi - je v avgustu prekorčilo mejo 4.016.722 ljudi, medtem ko je znašalo število potnikov v lanskem avgustu 3.206.351. Pri tem velja omeniti, da se je letos povečalo število bodisi italijanskih državljanov (in sicer z lanskimi 1.278.955 na 1.444.500), bodisi tujcev (skupno 2.572.222 prehodov, v lanskem avgustu pa 1.927.396). Število teh prehodov se je torej povečalo za 810.371. V malobojnem prometu - s prestopniki nam - pa je pretekli mesec šlo čez mejo 2.447.356 ljudi, medtem ko so jih v lanskem avgustu zabeležili 2.072.744. Pri tem je na državljane z italijanskega obmejnega pasu padlo 1.650.160 (v lanskem avgustu 1.318.894) prehodov, na jugoslovanske državljane pa 797.196 (v lanskem avgustu 753.850 prehodov). Ta promet je v primerjavi z lanskim narasel za 374.612 prehodov.

V devinsko - nabrežinski občini

Natečaj za poverjena mesta in suplerce v občinskih otroških vrtnih

Devinsko - nabrežinska občinska uprava je razpisala natečaj za dodelitev poverjenih mest in suplerce v občinskih otroških vrtnih za šolsko leto 1976-77. Zainteresirane otroke vrtnarice lahko vložijo prošnjo na občinsko upravo v roku 30 dni od razpisa natečaja, to je najkasneje do 29. t.m. Seznam dokumentov in po-22. t.m. Seznam dokumentov in po-22. t.m. Seznam dokumentov in po-22. t.m. Seznam dokumentov in po-

22. mednarodni vinogradniško vinarski sejem "VINO 76"

UŽIVAJTE PRI POKUSNJI 1000 VRST SVETOVNIH VIN

2. SVETOVNA RAZSTAVA VIN GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

Včera - danes

Danes, CETREK, 2. septembra

ROJSTVA IN SMRTI

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

NOČNA SLUŽBA LEKARN

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TEČAJI VALUT V MILANU

4. IN 5. SEPTEMBRA

Slikarski "ex tempore" za nagrado "Trg Unità 1976"

V soboto in v nedeljo bo v Trstu slikarski "ex tempore" za nagrado "Trg Unità 1976" (Premio Piazza dell'Unità d'Italia 1976), ki se ga lahko udeležijo umetniki naše dežele. To je že druga priredba te manifestacije, ki jo organizirajo sindikati umetnikov, vključeni v CGIL, CISL in UIL pod pokroviteljstvom tržaške avtonomne letovišarske in turistične ustanove. Slikarski "ex tempore" bo na področju ob morju, ki ga razmejujejo Pomol Audace, Borzni Trg, S. Maria Maggiore, Trg Barbacan, Cavana, Trg Venezia in sosednje glavne ribarnice. Nagradjevan

VČERAJ SE JE ZAČELO VPISOVANJE USTREZNEGA POSOJILA

Za melioracijo treh rečnih sotočij in avtocesto med Beogradom in Nišem

Dela so velikanskega pomena, pa tudi velikanskega obsega - Posebno melioracija Morave - Cesta med glavnim mestom in Nišem pa je tudi pogoj za nadaljnji razvoj

BEOGRAD, 1. septembra — Čeprav se je uraden vpis posojila za ureditev in melioracijo sotočij Morave, Save in Donave ter za gradnjo avtomobilске ceste Beograd - Niš začel šele danes, so posamezniki pohiteli in že pred dnevi svoj prispevek vpisali, oziroma ga zagotovili. V rudniku Majdanpek n.p.r. in v vsej občini Majdanpek so začeli z vpisom že pred desetimi dnevi in kot po navadi so na seznamih prva imena rudarjev, celo 849 rudarjev, ki so se s podpisom obvezali, da bodo v sklad za velika melioracijska dela ter za cesto Beograd - Niš prispevali enomesečno plačo. Pravzaprav so v rudniku bakra razpisali celo medsebojno tekmovalno »kdo da več« in je obveljala najnižja obveznost v višini ene plače, nekaj desetnih dolarjev pa se je obvezalo celo do tri mesečne plače in je na primer delavec Fatali Farid sam vpisal posojilo v znesku 2 milijonov starih dinarjev.

Gornje podatke navajamo zato, da bi izrazite prikazali, kako so tudi v Srbiji ljudje v splošnem videli, kako potreben je večji napor za ureditev nekaterih zelo akutnih in aktualnih problemov, med katerimi so tudi prometnice in regulacija vodnih tokov. Ustavimo se pri cestah.

Kakor smo že nekajkrat zabeležili, so se tako v Sloveniji kot v Bosni in Hercegovini že pred meseci odločili za veliko večletno akcijo, katere cilj je posodobitev cestne mreže, Slovenski načrt predvideva v glavnem dokončno ureditev »prometnega križa« in sicer avtomobilsko cesto od Jesenice proti Ljubljani in vse do hrvaške meje ter »Slovenico«, to se pravi cesto od Sentilja nad Mariborom pa do naše meje. Poleg tega naj bi temeljiteje uredili nekatere druge ceste. Vse to pa bi veljalo v današnji vrednosti okoli tisoč milijard starih dinarjev, ki jih je Slovenija že predčasno vpisala in v splošnem krepko prekoračila načrte. Pa tudi v Bosni in Hercegovini g. e. zadevni vpis naglo od rok, na Hrvaškem pa razpravljajo o tem, kako bi vprašanje modernizacije cest rešili na podoben način, namreč s posojilom.

Toda vrnimo se v Srbijo, kjer se je začelo danes vpisovanje posojila za nekoliko širši načrt in sicer za ureditev sotočij rek Morave, Save in Donave ter za izgradnjo avtomobilске ceste Beograd - Niš.

V vodstvih odborov za vpisovanje posojila so bili glede tega nekoliko skeptični, ker da ni to čas za tako množično akcijo, dejansko stanje pa jih je demantiralo in marsikoga presenetilo, kar dokazuje, da se ljudje zavedajo potrebe delcev in v svojih dolžnostih in, kakor je zapisala beograjska »Politika«, ker ima ta akcija »ogromen pomen za dokončni uspeh. Obstaja močna zaveda delovnih ljudi, da bo posojilo rešilo določene velike vprašanja, ki sta z vljudnejske važnosti za nadaljnji razvoj vse republike Srbije. Akumulacije in obrambni nasipi, ki bo do zgrajeni po načrtih že do leta 1980, bodo zaščitili pred poplavlami nad 40 tisoč ha plodne zemlje, hkrati bodo omogočili z ustreznimi akumulacijskimi jezovi namakanje nadaljnjih 67 tisoč ha plodne zemlje, vrh tega bodo te akumulacije dajale 235 milijonov kWh elektrike in vodnih zalog za 190 tisoč državljanov. Avtomobilska cesta pa bo krepko pospešila cestni transport in zmanjšala število nesreč«.

Kakor se iz gornjega vidi, bo melioracijski načrt obsegal sotočja treh pomembnih vodnih tokov, kar spada med velike naloge že danes. Velike važnosti v tem je delo pri melioraciji Morave, ki povzroča velikansko škodo enemu najbolj plodnih področij Srbije. Hkrati pa je to področje zelo plodno in kmetijsko pomembno, kar je bogato naravno bogatstvo in drugih kmetijskih kultur kot so koruza, pšenica itd. Ne moremo s kratkim zapisom obdelati vsakega tega področja in se bomo raje nekoliko podrobneje ukvarjali z najbolj vidnim delom celotnega načrta. Gre za avtomobilsko cesto Beograd - Niš.

Jugoslavija je na področju cestnega omrežja v krepkem zaostanku za drugimi državi. Jugoslavija je posvečala veliko pozornost posodabljanju kmetijske in izgradnji industrije. V tem je dosegla izredne uspehe. Tem uspehom je sledila vzoredno močna motorizacija in je Jugoslavija glede tega daleč pred katerokoli socialistično državo, tako da bo kmalu že enakovredna razvitim državam evropskega zahoda. Premajhna vlaganja v cestno omrežje pa so privedla do tega, da postajajo prometnice nekako ozko grlo za promet, celo za tovrstni promet. Od tod že omejenen načrt za posodobitev cest v Sloveniji ter v Bosni in Hercegovini in pa načrt za avtomobilsko cesto Beograd - Niš.

Ta cesta je pravzaprav že v gradnji in to reki bi mimo posojila. Ponekod buldozerji že krepko rjejo po terenu in širijo cesto. Cesta med Beogradom in Nišem je le eden izmed delov ceste bratstva in enotnosti, ki gre od Jesenice do Djevdjelije in ki obsega tudi cesto med Zagrebom in Beogradom, ki so jo zgradile mladinske brigade. Pudočno kot to čisto, so tudi cesto med Beogradom in Nišem projektanti »črta« na papirju tako, da predstavlja le polovico avtomobilske ceste. To se pravi, da bo sešaj treba eni polovici avtomobilske

Buldozerji že rijejo po terenu, koder bo stekel drugi del avtomobilске ceste, ki bo povezovala Beograd z Nišem. Preko buldozerja vidimo tovornjak na prvi trasi iste ceste

BILA JE NA SEZNAMU TREH ŽE OBDOJENIH NACIJ

Madžarski naciji torej ne grozi več izumrtje?

Proti vsem pričakovanjem se je prirodni prirastek zelo naglo povečal
Madžarske oblasti se niso zanesle na razna votla, prazna gesla

BUDIMPEŠTA, 1. septembra — Ni dolgo tega, ko smo v neki resni publikaciji zasledili poleg Zahodne Nemčije in Češke (ne Slovaške) tudi Madžarsko med tistimi »nacijami«, ki v etničnem smislu stagnirajo, to se pravi, da ne naraščajo več, kajti njihov prirodni prirastek je trenutno enakovreden nuli, kar z drugimi besedami pomeni, da te nacije praktično že izumirajo. Sedaj pa prihaja iz budimpeštanskih uradnih krogov vse drugačna vest, ki pravi, da madžarski narod doživlja svoj preporod.

Težko bi bilo ob prejšnjih podatkih pričakovati, da se bo Madžarska izvelika iz določene krize in to celo tako naglo in v tolikšnem obsegu. Zato popolnoma upravičeno pričujemo, da med največje uspehe, ki so jih na Madžarskem dosegli, kot pravijo, »na ravni življenjske ravni, do jete v njeni najbolj dolgoročni dimenziji. Za kaj gre? Madžarske oblasti so začele z vrsto ukrepov in dosegle od leta 1962 do danes to, da se je število rojstev izpod 15 let, ko je znašalo 12,9 živorojenih otrok na tisoč prebivalcev, povzpelo na 20, s čimer se je Madžarska povzpela v sam vrh vse razvite Evrope.

Kako je Madžarska mogla tako naglo premagati tako imenovano življenjsko dilemo med »otrokom in avtomobilom« oziroma med madžarskim »klici vaj koci«, kot to zveni v lepi besedi igri?

Stare statistike in žalostne, celo moreče prognoze spadajo v preteklost. In čeprav smo že večkrat govorili o demografski splošni, ki grozi človeštvu in se zato ne navdušujemo nad kdove kako številnimi družinami, vendarle z zadoščanjem lahko zabeležimo, da se je Madžarska potegnila iz morečega razpoložljivega, da ji grozi nacionalna smrt. Res je, da demografska eksplozija ni stvar jutrišnjega dne, to sredi prihodnjega stoletja pa praktično aktualna. V približno istem času in sicer nekeje okoli leta 2040 pa bi umrl poslednji Madžar, če bi se proces upadanja rojstev, ki so ga zabeležili do pred 15 leti, nadaljeval — tako sanjati.

Predvsem so na Madžarskem v samem začetku uvideli, da bi bilo nesmiselno pozivati se na neki lažni ali cenen patriotizem. Vsako geslo o nevarnosti zaradi izumiranja nacije bi ostalo mrtva beseda, brez uspeha, brez posledice. Tudi geslo, da nacija stara in da jo je treba pomladiti, bi ne zaleglo. Za izboljšanje rodnosti so bila, po prepričanju oblastvenih organov, potrebna vse drugačna konkretna sredstva. Potrebni so bili materialni stimulansi, ki so postali osnova izredno veličastne socialne politike. Med temi je izreden privilegij matere, porodnice, ki je zagotovila edinstven na svetu, namreč pravica matere, da ob rojstvu otroka izostane z dela kar tri leta in se nato spet vrne na svoje delovno mesto, kar ji je delovno mesto zagotovljeno z vsemi povzki plače, ki bi do njih prišlo v tem času. Da pa ne bi bilo pomote, bomo tu dodali da mati, ki se odloči za triletni rodniški dopust, dobi za prvih šest mesecev polno plačo, nato pa se ji plača oziroma mezza zniža, vendar pa nikoli izpod 1000 ali 800 forintov na mesec, kar je približno ena tretjina povprečnih mesečnih dohodkov.

Omenili smo enega izmed najbolj vidnih zadevnih ukrepov. To da dodati bi bilo treba še krepko povišanje otroških doklad, bistveno povečana družbena skrb za porodnišnice, otroške vrtce, jasli in druge zadevne ustanove. Na Madžarskem obiskuje jasli in otroške vrtce nad 90 odstotkov vseh otrok, mestnih in podeželskih.

Ne na zadnjem mestu je tudi vprašanje stanovanja mladih družin. Na Madžarskem stanovanjsko

so zračnali strokovnjaki za statistiko. Kot je znano, je Madžarska imela enega najnižjih nivojev rojstev v Evropi, tam nekeje med 12 in 13 promil.

Sprotno z nižanjem števila rojstev se je na Madžarskem opazila tudi upadanje smrtnosti in Madžarske je doživela povsem logično posledico, da se je v razdobju desetih let, od 1963 do 1973, zbralo na seznamu madžarskega prebivalstva pol milijona državljanov z nad 60 let starosti več kot bi bili računalni, hkrati pa se je število rojstev v istem času zmanjšalo za pol milijona, to se pravi, da so na vsem Madžarskem »pogrešali« pol milijona državljanov izpod 15 let starosti. To se pravi, da je postajalo število ostarelih neprimerno večje od števila mladih, nacija je starala in bila obsojena na smrt. Pol milijona preveč starih in pol milijona premalo mladih pri vseh narodnih morda niti ni problem. Pri desetih milijonih in pol Madžarov pa zadeva ni tako enostavna in zato so se oblasti zamislile in iskale rešitev, začele vrsto ukrepov.

Kampanja, ki se je začela proti upadanju rojstev, seveda ni mogla mimo angaziranja vseh najbolj odgovornih forumov in ustanov. Program ukrepov je sprejela sama vlada in k nemu ukrepi se je pridružil drugi, nato tretji, in tako so bili rezultati zagotovljeni. Najnovejši zadevni ukrep je pravzaprav ukrep izpred dveh let in pol, ukrep ki si ga mi ne moremo niti zamisliti, ker obsega in zavzema privilegij, kakršnih si sicer bogati kapitalistični družbi ne moremo niti sanjati.

Predvsem so na Madžarskem v samem začetku uvideli, da bi bilo nesmiselno pozivati se na neki lažni ali cenen patriotizem. Vsako geslo o nevarnosti zaradi izumiranja nacije bi ostalo mrtva beseda, brez uspeha, brez posledice. Tudi geslo, da nacija stara in da jo je treba pomladiti, bi ne zaleglo. Za izboljšanje rodnosti so bila, po prepričanju oblastvenih organov, potrebna vse drugačna konkretna sredstva. Potrebni so bili materialni stimulansi, ki so postali osnova izredno veličastne socialne politike. Med temi je izreden privilegij matere, porodnice, ki je zagotovila edinstven na svetu, namreč pravica matere, da ob rojstvu otroka izostane z dela kar tri leta in se nato spet vrne na svoje delovno mesto, kar ji je delovno mesto zagotovljeno z vsemi povzki plače, ki bi do njih prišlo v tem času. Da pa ne bi bilo pomote, bomo tu dodali da mati, ki se odloči za triletni rodniški dopust, dobi za prvih šest mesecev polno plačo, nato pa se ji plača oziroma mezza zniža, vendar pa nikoli izpod 1000 ali 800 forintov na mesec, kar je približno ena tretjina povprečnih mesečnih dohodkov.

Omenili smo enega izmed najbolj vidnih zadevnih ukrepov. To da dodati bi bilo treba še krepko povišanje otroških doklad, bistveno povečana družbena skrb za porodnišnice, otroške vrtce, jasli in druge zadevne ustanove. Na Madžarskem obiskuje jasli in otroške vrtce nad 90 odstotkov vseh otrok, mestnih in podeželskih.

Ne na zadnjem mestu je tudi vprašanje stanovanja mladih družin. Na Madžarskem stanovanjsko

KLJUB MEDSEBOJNEMU SOVRAŠTVU...

Sovjeti upoštevajo kitajsko posebnost slovito akupunkturo

Zdravljenje je sicer še v fazi poglobljanja, toda v veljavi

MOSKVA, 1. septembra. — Med Moskvo in Pekinom vladajo sicer bolj slabi odnosi, toda to Sovjetov ne moti, da bi si od Kitajcev ne »izposodili« nečesa in si to celo prilastili. Pa ne gre za ozemlja ali kaj podobnega, pač pa za nekaj bolj vsakdanjega, gre za način zdravljenja, za slovito kitajsko »specialnost«, za akupunkturo. Sovjetska medicina je zelo znana. V nekaterih specialnostih so šli Sovjeti zelo daleč in se nimajo kaj učiti od nikogar, kot jim marsikdo priznava. Toda medicina je nekaj tako vzvišena, da pravzaprav ni last ne tega ne onega, pač pa je last človeštva. In nihče bi si ne smel privoščiti »razkošja«, da bi si lastil pravico do tega ali onega, kar na področje zdravstva pripada. Res je, da je medicina polna imen, ker se odkriti bolezni da ime človeka, ki jo je odkril, kot se tudi načinu zdravljenja čisto natakne ime strokovnjaka, ki je prvi ta način izpeljal, toda to je vse. In tako je tudi akupunktura le po svojem izvoru kitajska, ker je bila že pred davnimi časi na Kitajskem v navadi.

Sovjetska medicina, za katero smo rekli, da je zelo razvita, pa začnjenja sedaj upoštevati tudi ki-

tajsko akupunkturo, ker so sovjetski medicinski strokovnjaki ugotovili, da je ni podcenjevati, ker daje zadovoljive rezultate. Še več, akupunktura je v sovjetskem zdravstvu izzvala »široko znanstveno zanimanje«, kot smo mogli brati v sovjetskem tisku, ki za vedno podkrepljuje še s konkretnimi podatki. Ti pravijo, da »je bila na katedrah za nevrologijo na medicinskih fakultetah moskovskih univerz uvedena specializacija za akupunkturo«. Isto velja za podobne znanstvene ustanove v nekaterih drugih sovjetskih mestih. Pravzaprav pravijo Rusi akupunkturi »igloterapija«, ki so jo uvedli tudi že v rajonskih ambulantah. Seveda ne na vseh, ker nimajo za sedaj dovolj strokovnjakov. Točneje rečeno, so v nekaterih moskovskih rajonih ter v nekaterih drugih mestih enostavno ustanovili rajonske ambulante, ki zdravijo le s pomočjo akupunkture, oziroma »igloterapije«.

V vsej Sovjetski zvezi je trenutno že nad 200 bolnišnic, zavodov in ambulant za »igloterapijo«. V teh ambulantah, zavodih in bolnišnicah se je lanko leto zdravilo že nad 150 tisoč bolnikov.

Sovjeti, ki znajo zbirati podatke in delati statistične pregledne, vedo, če povedati, da »igloterapija« pomaga v 82,4 odstotka primerov in odpoveduje v »sami« 17 odstotkih. Sovjeti priznavajo, da »igloterapija« ne pomaga v celoti, da pa mnoge »ozdravi ali zadravi«, odstotek, ki odpove, pa se da tudi »zanemariti«.

O tem načinu zdravljenja je v moskovskem večernem listu neki strokovnjak podčrtal, da Sovjeti »igloterapijo« sedaj upoštevajo le deloma, ker se še niso v celoti vanjo pogledali. Po njegovem je na človeškem telesu nič manj kot 695 točk, ki so s tega vidika »zanimive«, toda sovjetski specialisti poznajo in upoštevajo za sedaj le 150 točk.

Seveda se sovjetski strokovnjaki ne bodo ustavili tu. Svojo specializacijo bodo nadaljevali, saj smo povedali, koliko je »zanimivih« točk. V ta namen je bila prvi med činskim odseku sovjetske znanosti ustanovljena posebna komisija, ki ji je poverjena naloga, da ta proučevanja izpelje do konca. Na Madžarskem oblasti: poskribijo tako ali drugače, da mlade družine s številnimi otroki nimajo »stanovanjskih« problemov.

Sam bi moral pristiti še skrb madžarskih zdravstvenih organov, ki so poskrbeli, da je Madžarska tako, rekoč prepričana s strokovnimi posvetovalnicami za mlade zakonske pare, za nosečnice, za porodnice, za dojenčke. Menda je glede tega Madžarska napravila v zadnjih desetih letih večji napredek kot prej v stoletjih. Zato rezultat, ki smo jih že zabeležili, namreč naglo povišanje rojstev, hkrati pa tudi izredno velik padec otroške smrtnosti.

Na koncu se kratak zaključek: Madžarska se ni lotila tega vprašanja s praznimi, volitimi gesli, pač pa s konkretnim podpiranjem mlade družine. Sedaj na Madžarskem govore o tako imenovanem tretjem otroku. Če so se doslej zadovoljili z najmanj dvema otrokoma na mlad zakonski par, menijo, da bi vsaka mlada madžarska družina brez večjih težav mogla preživeti tudi tretjega otroka. To pa bo menda že nekoliko preveč zahtevna želja. Sicer pa prepustimo jim odgovornost za to, saj so se na konferenci o demografiji v Bukaresti odločno postavljali proti tezi o nevarnosti demografske eksplozije.

Prejeli smo
FORUM, časopis razvija za suvremenu književnost JAZU, Zagreb, glav. in odg. ur. Marjan Matković — štev. 7-8 1976 — Iz vsebine: Marin Franičević: Nazorov vezani stih — Rafo Bogišić: Vladimir Nazor i hrvatska renesansna poezija.

RADIO VELEIZIJA

ČETRTEK, 2. SEPTEMBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

13.00 Poljudna znanost: Avtomobilska dirka Mille Miglia
13.30 DNEVNIK
18.30 Program za mladino: NEKE MRACNE ZIMSKE NEDELJE
18.55 Orega puzničnega dne
20.00 DNEVNIK
20.45 OMAGGIO A PUCCINI
Oddajo bosta vodila Carla Fracci in Romolo Valli, sodelovali pa bodo Grace Bumbry, Maria Chiara, Gianna Galli, Leyla Gencer, Josella Ligi, Magda Olivero itd.
22.15 DNEVNIK
22.25 Sodna palača: MODESTE
Serija TV filmov s skupnim naslovom Sodna palača se nadaljuje. Gre za vrsto TV filmov, ambientiranih na nekem francoskem sodišču. Tudi tokrat odvetniki z rekonstrukcijo dogodkov in odnosov med krivcem in žrtvijo skušajo sodelstvu vsiliti izjavo, ki olajševalnih okoliščin, da bi krivec ne bil tako hudo kaznovan.
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

18.30 Rubrika dnevnika 2: Ankete, šport, razno
19.00 Disneyland: Pluton dan, risani film
20.00 DNEVNIK, ODPRTI STUDIO
20.45 Anketno gledališče: NACRT NUERNBERG
V okviru te ankete bodo skušali analizirati vprašanje znanega nuernberskega procesa ob koncu druge svetovne vojne. Še pred koncem vojne so se štirje veliki dogovarjali med seboj, ali naj spravijo pred sodišče nekaj nacističnih vojnih zločincev in kako naj se to izvede. Če je res, da je bil britanski vodja Churchill besen na nacistično, celo na Nemce in bi bil pripravljen v prvem trenutku Nemčijo razkosati ne na štiri, pač pa na 50 kosov, se je upravljen srd Zahoda nasproti zločincem oziroma krivcem zločinov, ki so se vršili pod krinko vojaških operacij v Nemčiji, kmalu ublažil in znano je, da so posebno ameriške vojaške oblasti izpuštile iz rok številne hude vojne zločince, tako da je sam ing. Simon Wiesenthal rekel, da je v Zahodni Nemčiji na svobodi še najmanj 100 tisoč vojnih zločincev. Zato pa so na drugi strani razmejivne črte, v Vzhodni Nemčiji bili glede tega nekoliko bolj strogi, pa čeprav ne vedno dosledni. Anketno gledališče bo sedaj skušalo odgovoriti na vprašanje, koliko in do kolikšne mere je bil ta proces upravljen, koliko je bil in kako izpeljan itd. Danes je na programu prvi del gledališke ankete
22.00 DNEVNIK 2 — DRUGA IZDAJA
22.10 Da, ne, zakaj: NEBEŠKA KASTA
Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

17.15 Nogometna tekma: SLOBODA — DINAMO, prenos iz Tuzle
19.00 Obzornik
19.15 RA — drugi del dokumentarnega filma
20.15 Risanka
20.30 DNEVNIK
21.00 NALJAZNEJSI DAN ŽIVLJENJA, dramska nanizanka
22.00 Kam in kako na oddik
22.10 Četrtni razgledi: LJUDJE OB KOLPI
22.40 DNEVNIK
22.55 Iz koncertnih dvoran: ŠOSTAKOVIČ: SIMFONIJA ST. 5

Koper — barvna

17.15 Nogomet: SLOBODA — DINAMO
20.55 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.35 ZORRO, MAŠČEVALEC, celovečerni film

Zagreb

19.00 Po sledeh Leonarda
21.00 Aktualna oddaja
21.50 ALI POZNATE PAVLA PLEŠO, celovečerni film

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 11.35 Slov. razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 Polifonija; 19.10 Literarna oddaja; 19.25 Pravljice in zgodbe; 20.00 Glasbeni utrinki; 20.35 F. Struclje: Slovenski Jurček; 21.50 Glasba za lahko noč.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 8.50 Poskočne; 10.15 Glasbeni spored; 11.15 Poje Ornela Vanoni; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Pod vedrim nebom; 14.10 Ploščke; 14.35 Knjižna oddaja; 14.35 La vera Romagna; 15.30 Juke box; 17.45 Iz opusa velikih mojstrov; 18.00 Tribuna mladinska; 20.30 Skupina Nazaret; 22.00 Glasba po željah; 19.35 Dva mladinska zbora; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Večerno srečanje; 22.00 Skladbe slovenskih avtorjev.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 in 7.30 Budilka; 8.30 Jutra; 9.00 Vi in jaz; 11.00 poletni spored; 12.10 četrti program; 13.20 Mali koncert; 14.00

Drobec satire; 15.30 Radijska nadaljevanka; 17.05 Simfonična in operna glasba; 17.35 Pisan spored; 19.30 Jazz za mladino; 21.15 Orlando Furioso; 21.45 Koncert; 22.20 Ponovno na sporedu.

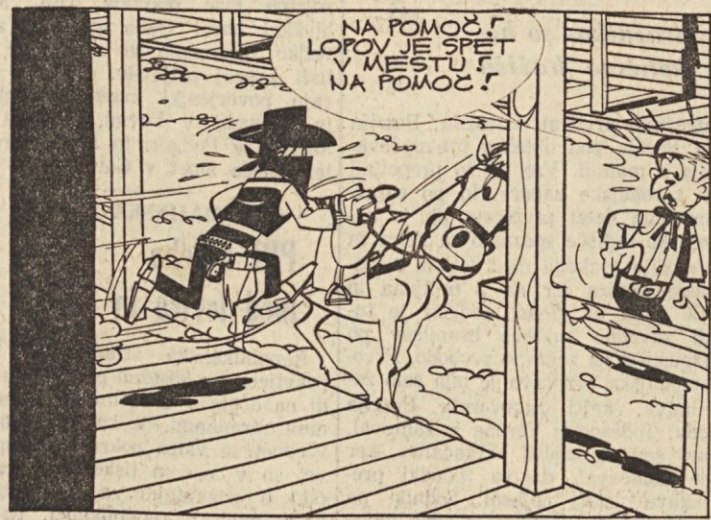
SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 20.00 Poročila; 6.15 Dances za vas; 7.20 Rekreacija; 7.50 Na današnji dan; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Radijska šola; 10.35 Mladinski koncert; 11.35 Turistični napotki; 12.03 Uganite, pa vam zaigramo; 13.10 Zvoki znanih melodi; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vas do vas; 14.00 Dances do 13.; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Otroški zbor RTV; 15.20 Goriški oktet; 15.40 Mehurčki; 16.45 »Vrtljaki«; 17.45 Naš gost; 18.00 Studio ob 18.; 19.00 Popolninski simfonični koncert; 20.40 Ansambel Jožeta Kampe; 20.50 Lahko noch, otroci!; 21.00 Večer domačih pesmi in napevov; 22.00 Literarni večer - J. J. Rabearnelo; 22.40 Lepe melodije; 23.20 Slovenska instrumentalna glasba; 00.05 Literarni nokturno - L. Fuks; Drobna idila; 00.15 Pa leta popevk.

Skrivnost izgubljenega škornja

Piše in riše CIRIL GALE

16.

PRED SOBOTNIM SREČANJEM Z JUŽNOAFRIŠKIM PREMIEROM

Kissingerjevo poslanstvo v središču ostrih kritik

Rodezijski gverilci napadi z minometi in raketa-
mi Smithovo vojaško oporišče: vsaj šest ranjenih

JOHANNESBURG, 1. — Južna A-
frika in Rodezija nista še uradno rea-
girala na govor ameriškega državnega
tajnika Kissingerja v Philadelphiji
na nekem zborovanju, kjer so bili
navzoči skoraj samo črni in kjer
je državni tajnik podal nekaj ocen
glede položaja v Južni Africi. Rode-
ziji in Namibiji. V svojem govoru je
Kissinger dejal, da je nastopil čas,
da bi prišlo do določenih sprememb.
Izrazil pa je mnenje, da so nekatere
poteze južnoafriške vlade v Namibiji
pozitivne. Ta trditve pa ni nalezela
na odobravanje afriških političnih vo-
diteljev.

Kissinger se bo prihodnjo soboto
srečal z južnoafriškim premierom For-
sterjem v nekem hotelu v Zürichu. Pogovor
bo prav gotovo tekkel okoli
treh ključnih vprašanj južnoafriškega
področja: odnosi med belci in črnci
v Južnoafriški republiki, rodezijsko
vprašanje ter vprašanje Namibije.
Ne izključuje možnosti, da bi Kis-
singer ugnel obiskati še letos Ju-
žnoafriško republiko ter se sestati
tudi z rodezijskim ministrskim pre-
dsednikom Janom Smithom.

Kot smo že sporočili, je bila raz-
prava v varnostnem svetu glede Na-
mibije odložena za en mesec, in sicer
na zahtevo afriških voditeljev. To
pa ne pomeni, da se ne bi ugnel
položaj v tem predelu južne Afrike.

Stavka pa taka

Za tuje obiskovalce, ki ne
poznajo razmer v državi, je
Italija dežela stavek: v medna-
rodnem tisku je bilo v zadnjih
letih več na pol resnih in na
pol šalijih reportažnih zapi-
skov o tem, kako se turist in
vsakdo pač, ki iz kakršnega
kol razloga potuje, znajde v
zagati zaradi prekinitev dela.
Ni naš namen, da bi podpirali
kakršnih koli poskusov omejeva-
nja pravice do stavke, tudi
gladovne, ki je včasih res edi-
no sredstvo, ki ga zastopatelje
na manjšina ima, la opozori
večino na svoje težave in pro-
bleme. Vendar, kot so rekli že
stari Rimljani »est modus in
rebus« in tudi pri stavkah, zla-
sti pa gladovnih, ne gre pre-
stopiti določene meje.

Primer prekoračitve te me-
je, ali drugače povedano čisto
nepotrebne gladovne stavke se
nam zdijo pobuda pisatelja Vin-
centa Caputa, ki je prednoso-
njim po 60 urah prekinil svojo
gladovno stavko, češ da je v bi-
stru dosegel svoj namen, se
pravi opozoriti javno mnenje
na rešitev vprašanja, ki mu je
zelo pri srcu. Za kaj gre? Kar
priljubljeni, kako bi rad pisa-
telj duhovno in kulturno obo-
gatil državo: želel bi, da bi
komu pripetljali v domovino
Vittoria Emanueleja III. in
njegove soproge, kraljice Ele-
ne in jih pokopali v Pantheonu
ali pa vsaj v baziliki v Su-
pergi.

Pomen pobude je na dlani in
ga ni treba posebej poudarja-
ti, opozoriti pa gre na dejstvo,
da so pristojni organi na to
zahtevo bili doslej gluhi. Capu-
to se namreč vsaj dvajset let
trudi, kolovratu po ministrstvih
in po palači Kvirinala, prosi,
zahteva in roti, vendar zaman.
Od predsednika Einaudija da-
lje so vsi pristojni državni or-
gani zahtevali gladko preziti.
Zato je Caputo 29. avgusta
sklenil, da bo začel z gladov-
no stavko, ki jo je prekinil po
šestdesetih urah, zadovoljen,
da je prikladal pozornost ita-
lijskega javnega mnenja na
to res pomembno vprašanje.
Komentar: nikomur ne odre-
kamo pravice, da hujska kot se
mu zdi najbolj primerno, ven-
dar naj ne bo tako neokusen,
da moti naš duševni mir s pro-
blemom svoje preobline teles-
ne teže.

ki ga Južnoafriška republika neza-
konito drži v svojih rokah se po-
sablja. Kissinger je v svojem go-
voru ameriškim črncem, katere hoče
pridobiti, da bi glasovali za Forda,
v določeni meri pohvalil Vorsterjevo
pobudo v zvezi s sklicanjem ustavne
konference. Ta je zaključila svoje
dele ter menila, naj bi Namibija do
segla neodvisnost konec leta 1978.
Konference pa se ni udeležila orga-
nizacija SWAPO, ki predstavlja res-
nično osvobodilno silo v tej pokra-
jini in ki je tudi priznana od OZN.
Afriški voditelji ne priznavajo rezul-
tato te konference, ker menijo, da
skusa Južnoafriška republika razde-
liti Namibijo po načelu plemenske
pripadnosti ter ustanoviti belo podro-
čje (kjer so največji in najboljši
rkijudski ter številne surovine).
ki bi ga Pretorija direktno kontrolirala.
Zato v dobro obveščenih krogih me-
nijo, da je Kissingerjeva poteza sa-
mo poskus, da bi se vprašanje Na-
mibije zavleklo v nedogled in da bi
se tako »hranila« v teh pokrajinah
nadbistrelcev.

V tem trenutku se Rodezija naha-
ja v središču pozornosti političnih
krogov v Africi in tudi na svetu
sploh. Posreden odgovor na Kissin-
gerjeva stališča je prišel morda od
rodezijskih gverilcev, ki so včeraj

izvršili eno od največjih gverilskih
akcij, kar jih je bilo od začetka
sovražnosti med črnimi osvobodil-
nim gibanjem ter režimom Jana
Smitha. Gverilci so obstrlevali z
minometi in raketa mi neko veliko vo-
jaško taborišče na meji med Mozam-
bikom in Rodezijo. Vsaj šest rodezijs-
kih vojakov je bilo ranjenih, a dva
od njih zelo hudo.

Položaj v Rodeziji se vedno bolj
slabša. V zadnjem času so številni
beli koloni zapustili deželo ter se
za vedno izselili. Jan Smith je pro-
glasil splošno mobilizacijo ter sprejel
v vojaške enote tudi ženske. Podro-
čja, kjer so naseljeni belci so spre-
menjena v pravača oblegana taboriš-
ča. Gospodarstvo zastaja ter mu
grozi popolna ohromelost. Zato je Ro-
dezija najsibkejša točka celotnega ko-
lonialnega sistema (kar ga je še
ostalo) v južni Africi.

Kissingerjevo strategijo in taktiko
kritizira tudi sovjetska časopisna a-
gencija TASS, ki pravi, da bo sre-
čanje ameriškega državnega tajnika
in Vorsterja v Zürichu samo poskus,
da se ne bi sedanje stanje spre-
menilo. TASS pravi, da ZDA zasledu-
jejo v Africi edini cilj: rešiti rasi-
stične režime v južni Africi. »Tako
imenovana Kissingerjeva misija —
pravi sovjetska agencija — je le
poskus, da bi se pozornost afriških
držav in njihovega javnega mnenja
odvrnila od konkretnih zahtev ter se
zadovoljila le z obljubami, diplomati-
skimi manevri in dvojnimi kompro-
misu. Vse to naj bi pomagalo rasi-
stičnim režimom, da bi se okrepili.
TASS zaključuje svojo oceno z za-
heto, da bi prišlo čimprej do likvi-
dacije rasiističnega in kolonialistič-
nega režima v Južni Africi ter do
predaje oblast v roke afriške večine.

Zahodne Alpe zahtevale v osmih mesecih 76 mrtvih

BOCEN, 1. — Neka helikopter IV.
armadnega zbora je opazil v gorski
skupini Latemar truplo 25 letnega
nemškega planinca Bernarda Runauja
iz Heilbronna, ki je prejšnjo nedeljo
skupaj s svojo ženo zginil pot.
Ženo so že rešili.

Začena sta odšla v planine predno
nedeljo. Ko je postalo očito, da gre
verjetno za nesrečo v gorah, so me-
nili, da sta planinca šla na Cati-
naccio, kar pa ni bilo res. Runau-
vo ženo so našli v tork jutraj.

Medtem sporočajo iz Aoste, da so
na treh področjih severozahodnih Alp
(italijanski, francoski in švicarski)
zabeležili v prvih osmih mesecih le-
tosnjega leta 76 mrtvih, 78 ranjenih
v 9 pogrešanjih. V istem razdobju
lanskega leta so našli 96 mrtvih,
233 ranjenih in dva pogrešana.

Letos je bilo največ mrtvih na
švicarski strani Alp, sledita Francija
in Italija.

SLOVITI AMERIŠKI KIRURG V SLOVENIJI

Michael De Bakey častni doktor ljubljanske univerze

Rešil je življenje številnim jugoslovanskim bolnikom in na njego-
vem centru v Houstonu se je izpopolnilo veliko zdravnikov iz SFRJ

LJUBLJANA, 1. — Slovitega ame-
riškega srčnega kirurga prof. dr.
Michaela De Bakeya so danes slo-
vesno promovirali za častnega dok-
torja ljubljanske univerze. Dr. De
Bakey je danes prisel v Ljubljano.
Po popoldanski slovesnosti na uni-
verzi si je na kratko ogledal ljub-
ljanski klinični center, nočjo pa mu
je podpredsednik slovenskega izvrš-
nega sveta Rudi Čačinović priredil
večerjo v vili »Področje«, jutri zjut-
raj pa bo slavni ameriški zdravnik
odpotoval iz Ljubljane v Beograd.

Univerzitetni svet je sklep o podeli-
tvi častnega doktorata ljubljanske
univerze dr. Michaelu De Bakeyu
sprejel že leta 1971, in sicer za po-
sebnne zasluge pri razvoju in vzponu
kirurgije srca in ožilja, vendar ame-
riški zdravnik vse doslej ni obiskal
Ljubljane, tako da so mu doktorat
podelili lahko šele na današnji slo-
vesnosti. Dr. De Bakey ni samo rešil
življenj številnih jugoslovanskih bo-
lnikov, ki bi bili sicer obsojeni na
smrt, pač pa je svoje bogato znanje
in izkušnje nesebično posredoval tu-
di številnim jugoslovanskim kirur-
gem, kardiologom, imunobiologom in
drugim strokovnjakom, ki se ukvar-
jajo s patologijo srca in ožilja ter s
problematiko presajanja tkiv in
orgnov.

»Profesor De Bakey je velik pri-
atelj Jugoslavije in jugoslovanskih
narodov — je v utemeljitvi podelitve
častnega doktorata med drugim na-
glasil dekan ljubljanske medicinske
fakultete dr. Miha Likar — in je s
svojo večjo roko nesebično reševal
življenja številnih naših državljanz,
katerim je nudil brezplačno zdravni-
sko pomoč in jim kar celo stroške
zdravljenja v bolnišnici.« V živem
spominu marsikoga je še leto 1967,
ko je dr. De Bakey s celotno kirur-
ško ekipo in vsemi potrebnimi na-

PO TRADICIONALISTIČNI MAŠI V LILLU

MSGR. LEFEBVRE SE ŠE NAPREJ UPIRA V VATIKANU PREVIDNI IN ZADRŽANI

Pavel VI. poziva vernike, naj molijo - Uporniški škof bo maševal v Belgiji in Zah. Nemčiji

VATIKAN, 1. — Tisti, ki so priča-
kovali, da bo Vatikan hitro in od-
ločno reagiral na izzivalno mašo ško-
fa msgr. Lefebvra v Lillu prejšnjo
nedeljo, so bili razočarani. Na da-
našnji generalni audienici v Vatikani
je papež Pavel VI. le pozval
vernike in duhovščino, naj molijo za
neposlušnega škofa.

Papež je prisel davi s helikopter-
jem iz Castelgandolfo, kjer je na
poletnem oddihu. Nekaj po 11. uri
je stopil v sobodno dvorano za au-
dienco v Vatikanu ter pozdravil več
kot 5000 vernikov, duhovnikov in ško-
fov ter prečital z mirnim glasom
naslednje besedilo, ki si ga je na-
pisal na listek:

»Vi boste morda pričakovali, da
bomo komentirali mašo, ki jo je v
Lillu bral msgr. Marcelle Lefebvre
in ki je že bil suspendiran »a divi-
nis« ter mu je bilo zato prepoveda-
no, da opravlja ta obred. Ukrep o

suspenziji pa je bil sprejet, ker je
msgr. Lefebvre posvetil v Econu v
Svici konec junija letos nekatere du-
hovnike kljub izrecni nasprotni ka-
nonski normi, na katero smo ga o-
pominili in kljub ukazu, ki smo mu
ga sporočili v bratskem duhu, naj
ne gre naprej po poti, ki je tolikanj
škodljiva za cerkev.

In vi morda — je nadaljeval pa-
pež — pričakujete kak nas odgo-
vor na težke obtožbe, ki jih je on
javno izrekel proti tej apostolski sto-
lici, proti ekumeničnemu koncilu ter
proti naši osebi. Ne: mi se bomo v
tem trenutku vzdržali, da bi obra-
navali tako temo, čeprav je dobila
sedaj še hušje objektivno obeležje
ter je za cerkev in za nas osebno
toliko bolj grenka. Razumljivo je,
da si ne moremo kaj, da ne bi hudo
obžalovali ta primer. Toda sedaj bo-
mo pozvali vas ter vse verne duhov-
nike in dobre katoličane, da ne go-

vorimo o vseh pametnih osebah, ki
spremljajo z živim zanimanjem raz-
plet tega žalostnega primera, naj
prosijo Gospoda, da bi navdihnil pri-
zadetega sobrata z boljšimi nasveti
in z dejansko vernostjo do svete
katoliške cerkve za katere mir in
složitost skupno prosimo za obilno
božjo pomoč.

V svojem nagovoru je papež še
pozval vernike, naj se zavedajo, da
so nastopili časi, ko je nemogoče,
da bi kristjan, če hoče biti apostol,
ne nosil križa.

Iz Bruslja sporočajo medtem, da
je danes msgr. Lefebvre na poti sko-
zi belgijsko prestolnico izjavil neka-
terim svojim tamkajšnjim prijate-
ljem, da zavrača suspenzijo »a di-
vinis« ki jo je sprejel papež. »Če
me bo izobčil — je dejal Lefebvre —
ne bom upošteval niti izobčenja.«

Bivši nadškof iz Tulla (in tudi Da-
karja v Africi), ki nastopa kot po-
glavar tradicionalističnih kristjanov
bi moral brati jutri slovesno mašo
v latinsčini v župniji Stefferhausen.
Gre za manjšo vas s 180 prebival-
ci, ki so vsi nemške narodnosti.

Na verski obred je škofa povabil
krajevni župnik Schoonebrodt, ki že
dalj časa bere mašo izključno v
latinsčini, in sicer v predkoncilski
tradiciji. Ob tej priložnosti, naj bi
Lefebvre birmal tudi kakih deset o-
trok. Lieški škof msgr. Van Zuylen
je opozoril župnika Schoonebrodta,
naj ne gre po tej poti, toda ta je
odvrnil, da se ne boji škofovih in
papeževih sankcij. »Včasih — je de-
jal — je treba predvsem ubogati Bo-
ga in ne ljudi.«

Pred dnevi se je razširila vest, da
je Vatikan pooblastil prof. Gabriela
Moltenijskega Mastai Ferrettija, naj po-
sreduje med cerkvijo in uporniškimi
škofom. Sedaj se je iz vatikanskih
virov zvedelo, da Mastai Ferretti ni
bil nikoli pooblaščen, da bi oprav-
ljal tako vlogo.

Vatikansko glasilo »L'Osservatore
romano« prinaša danes izjavo, ki jo
je 14. avgusta podal msgr. Adam,
škof v švicarski škofiji Sion, kjer
se nahaja semenišče, ki ga je usta-
novil msgr. Lefebvre. Škof Adam
poziva švicarske katoličane, naj o-
pustijo verni sedanjemu papežu in
v vatikanskemu koncilu.

»L'Osservatore romano« prinaša
tudi članek, ki ga je za francosko
revijo »La croix« napisal dominikan-
ski teolog Yves Congar pod naslo-
vom »Verni papež in cerkev«. Con-
gar meni, da se pod očitkom tradi-
cionalistov, da je sedanja maša »de-
ru bi letosnji bili res zadnji popravni
izpiti, v šo škem letu 1977-78 pa bi
lahko že govorili o novem koledar-
ju z začetkom pouka v septembru
in z ustanovitvijo pomožnih tečajev
kot uvod v šolo s celodnevnom pou-
kom. Šola bi tako brez dvoma pri-
dobila na vzgojnosti.

Vprašanje popravnih izpitov na
višjih srednjih šolah pa je nekoli-
ko različno. Če je res, da tudi v
tem primeru ne manjka razlogov
za odpravo (izdatki za privatne lek-
cije je žal številni primeri zlorabe;
nemogoče je odpraviti v kratkem
času znatne vrzeli itd.) se tisti, ki
odpravi vsaj začasno nasprotujejo,
lahko pri izjavljanju opirajo na vr-
sto prav tako tehtnih argumentov.
Zlasti je tu osnovna zahteva, da gre
vse spremembe uokviriti v korenito
preobnovo italijanskega šolstva. Od-
praviti izpite v šoli, ki je, kot je
zamišljena sedaj, selektivna, bi naj-
brž bil le demagoški ukrep, ki bi
imel za posledico padec že itak niz-
ke ravni italijanske višje srednje
šole.

Vprašanje gre torej rešiti v okviru
neodgovorne reforme, ki naj bi jo
vlada predložila parlamentu (vsaj
tako je zajamčil Andreotti) do no-
vembra, in v skladu z novim mo-
delom šole. En sam primer: če bi
postalo šolanje obvezno za vsako-
gar do petnajstega ali šestnajstega
leta, ki bila odprava popravnih iz-
pitov upravičena za prva dva raz-
reda iz istih razlogov kot jih gre u-
kiniti na nižji srednji šoli, vpraša-
nje pa je, če bi bil tak ukrep kore-
kten za višje razrede, če bi glede
na način pouka kot tudi celotne
strukture tečaja imeli za potrebno
poglabitev nekega predmeta.

Za višjo srednjo šolo gre torej
vprašanje popravnih izpitov obra-
navati zelo elastično in v okviru ko-
renitne reforme. Najsibša rešitev pa
bi bila, ne glede na odpravo izpitov,
ne spreminjati ničesar, ker bi v tem
primeru vsa družba izgubila zaupa-
nje, ali vsaj del, v šolske ustanove.

Atentat na sedež komunistične sekcije

CATANIA, 1. — Neznanci so v va-
si Giarre polili z bencinom vhodna
vrata krajevne sekcije KPI. Mimo-
i dočli so poklicali na pomoč gasilce,
ki so pogasili požar. Škoda ni ve-
lika.

Medtem se je zvedelo, da je jav-
no tožilstvo v Enni prijavilo sodišču
dva voditelja krajevne organizacije
KPI, ker sta v nekem lepaku kriti-
zirala razsodbo porotnega sodišča v
zvezi z umorom komunističnega ob-
činskega svetovalca Vittorina Ingre.
Sodišče je namreč obsodilo fašistič-
nega kolodvođa Alessandra Bartoli-
ja samo na štiri leta in 10 mesecev
zaporu, češ, da je ubil komunistič-
nega svetovalca v pretiranem silo-
branu.

OKROGLA MIZA O ČLOVEKOVH PRAVICAH

Včeraj se je v Sanremu začelo večdnevno srečanje o človekovih pravicah. Med drugimi se simpozija ude-
ležujejo predstavniki mednarodnega Rdečega križa, človekoljubnih organizacij in zastopniki številnih vlad.
(Telefoto ANSA)

NA PRIZADETEM OBMOCJU V SEVESU IN V MEDI

Po dveh mesecih končno znanstveno ugotavljanje stopnje zastrupitve

Obnovljena zdravstvena komisija dovolila trem ženskam prekini-
tev nosečnosti - Zastoj pri izpraznjevanju Icmese - Pomoč Švice

MILAN, 1. — Po nekaj dneh pre-
javitelj, ki je bila posledica sporov
med zdravniki, je danes začela z
delom obnovljena medicinska ko-
misija, ki mora odločiti o vpraša-
nju prekinitve nosečnosti na za-
strupljenem območju Sevesa in Me-
de. Posege bodo odslej na zahtevo
zdravniške komisije opravljali po-
zitivni v milanski kliniki Mangiagalli
tudi v bolnišnici in Desiu.

Zdravniki so danes izdali do-
voljenje za tri splave. Ena od treh
zainteresiranih žensk je že v četr-
tem mesecu nosečnosti.

Medtem ko je končno znova ste-
kla delo zdravniške komisije, so v
zastoju dela za izpraznitev tovar-
ne Icmese. Kot je znano so pred
enim tednom delavci izpraznili na-
prave in spravili na varno najbolj
strupeni in onesnažujoči snovi (klor
in cianid), ki so jo uporabljali v
proizvodnji triklorfenola, vendar pa
bi morali po sporazumu z deželo
povsem izprazniti tovarno, ki ne
bo obratovala več, da ne bo za-
strupljala okolja. Druga faza dela
se še ni začela, ker, kot je sporo-
čilo tovarniški svet, lastniki tovarne
niso v to še privolili. Vsekakor pa
delavci nadaljujejo s stalnim nad-
zorstvom obratov.

Dva meseca potem, ko se je iz-
ventilov kemijske tovarne sprostil

oblak smrtonosnega dioksida, so
italijanski zdravstveni organi kon-
čno začeli z ugotavljanjem stopnje
zastrupitve na poznavni osnovi,
da dokončno ugotovijo, ali je diok-
sin ostal na površini ali pa je z
dežjem pronicnil globlje v tla. Pred
nekaj dnevi so namreč na prizade-
tem območju tako v coni A kot
v coni B vzeli na desetine vzorcev
tla, ki jih bodo sedaj analizirali v
posebej opremljenih laboratorijih v
Rimu in v Milanu. Tako dobljene
rezultate bodo obdelali z elektrons-
kim računalnikom, da bodo kon-
čno imeli jasno sliko o koncentra-
ciji in porazdelitvi strupa.

Zaradi slabega vremena so da-
nes izostali poskusi o razkruževanju
terena strokovnjakov švicarske dru-
žbe »Givaudan«, lastnice tovarne
Icmese. V glavnem gre za sežiga-
nje zastrupljenih rastlin in zemlje
v visokotlačnih pečeh, kar naj bi
po povzročilo razkroj dioksida. Kaže,
da so se deželni izvedenci, ki se
ukvarjajo z vprašanjem sanacije,
odločili za sežig zastrupljene zem-
lje in rastlin. Dežela Lombardija
je namreč povabila italijanske in
tuje specializirane družbe, naj v
najkrajšem času predložijo zdrav-
stvenom odbornstvu načrte in
glavne značilnosti svojih peči. Le-to
bi morali postaviti v 90 dneh, nje-

na zmogljivost pa naj bi bila takš-
na, da bi »upegelili« vsaj 60 ton
zastrupljene materiala na dan. V
tej peči naj bi namreč zažgali po-
leg rastlinja (listje in grmičevje
že grmadijo na posebej izbranem
kraju) tudi vso površinsko plast
zemlje zastrupljenega območja. Na-
prava bi v prihodnje lahko služila
tudi kot upepeljalnik za najbolj
onesnažujoče osanke lombardijskih
industrij, katerih ni malo.

Izseljenci iz Sevesa in Mede so
medtem sprejeli načrt o poraze-
ditvi stanovanj v okoliskih občinah,
ki jim ga je včeraj predložil odbor-
nik za skrbstvo Peruzzotti. Odbor
izseljencev bo že danes zvečer začel
s porazdelitvijo stanovanj z o-
zirom na število družinskih članov,
na vprašanje šole in dela zainte-
resiranih. Vsi bi se morali vsaka-
kor naseliti v nove hiše pred začeto
kom šolskega pouka. Tako prizade-
ti kot deželni funkcionarji pa so
poudarili, da je ta rešitev začasna.

Švicarska vlada pa je medtem
sporočila, da bo v kratkem poslala
v Milan uradno delegacijo, katere
naloge bo, da v sodelovanju z de-
želo Lombardija izdelata načrt za po-
moč prizadetemu prebivalstvu. V
Bernu poudarjajo tudi, da je ita-
lijski ministrski predsednik Andre-
otti, kateremu je pobudo predložil
švicarski kolega Gnani, načelno
sprejel ponudbo. Švicarsko delega-
cijo, ki vsaj zaenkrat ne bo imela
nikakršne finančne pristojnosti, bo
vodila predsednica ravnateljstva za
mednarodne stike pri zveznem poli-
tičnem tajnistvu.

Sodnik Imposimato zahteva razrešnico

RIM, 1. — Rimski preiskovalni
sodnik Imposimato je izročil preisko-
valnemu svetniku Gallucciju zahte-
vo, naj ga oprosti dolžnosti nade-
ljevanja preiskave v zvezi z afero
»adbenika Renata Filippinija, ki
ga je Imposimato sam izpustil na
začasno svobodo.

Kot je znano, je javni tožilec kri-
tiziral Imposimatov sklen ter pri-
pravil v tej zvezi poročilo. Za to
je zvedel nekdo častnik rimskega
lista »Messaggero«, ki se bo moral
zagovarjati pred sodiščem, ker ni
hotel povedati, kdo mu ga je pri-
skrbel.

PRIMORSKI DNEVNIK

BENEŠKI FILMSKI BIENALE

Glavna značilnost organizacijski kaos

(Naš dopisnik poroča)
BENETKE - LIDO, 1. — Najrid-
nejša značilnost letošnjega bienala
je organizacijski kaos v programu.
Sele dan prej ali celo istega dne je
po navadi mogoče zvedeti, kateri
film so na sporedu; včeraj pa so
končno razdelili program, ki naj bi
bil veljaven do konca bienala, a
že v prvih dveh dneh je doživel
nekaj sprememb. Odpadlo je namreč
več mehiških filmov, namesto
katerih so bili ponovljeni filmi, o
katerih smo že pisali, prikazani pa
sta bili tudi deli Francozo Dailona
in Weyergansa, ki sta pred nekaj
dnevi odpadli zaradi okvare.

Danes torej lahko poročamo o
enem samem novem filmu, prika-
zanem v španskem odseku. Gre za
delo Carlosa Saure »Cria cuervos«,
katerega protagonistka je Geraldine
Chaplin, režiserjeva žena in hči
znanega mojstra komičnosti. V
filmu »Drôle de drame«
(L'avventura del dottor Molineaux),
se Carné in Prévert med drugim
tudi zabavata prav z mitom avtorja,
v surrealističnem slogu pa izvajata
satio mnogih drugih institucij.
Drug Carnéjev film, »Genny«, je
resnejše, a prav tako vredno dela.

gledati dva filma francoskega re-
žiserja Marcela Carnéja, ki je bil
v 30. in 40. letih cenjen kot eden
izmed največjih filmskih avtorjev,
v poznějšíh letih — ko je brez so-
vojačenja scenarista pesnika Jacquesa
Prévèrta režiral slabše filme — pa
ga je kritika razvednotila in dala
tvo zaslugu prejšnjih del scenari-
sto. V filmu »Drôle de drame«
(L'avventura del dottor Molineaux),
se Carné in Prévert med drugim
tudi zabavata prav z mitom avtorja,
v surrealističnem slogu pa izvajata
satio mnogih drugih institucij.
Drug Carnéjev film, »Genny«, je
resnejše, a prav tako vredno dela.

Sergij Grmek